

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Gazdasági problémák.

Budapest, július 25.

(s.) Nagyon jó volna, ha valahára a közvélemény intenzívebb érdeklődéssel fordulna a gazdasági kérdések felé is. Az egész közvélemény tudniillik. Mert valamelyes áramlat, amely gazdasági jelszavak szerint tömörül, van már. Egy nagyurakból álló érdekcsoport maga köré tudta tömöríteni az ország mezőgazdáiak egy részét, amely a földmivelés érdekeinek védelmét helyezve előtérbe, agrárius pártnak nevezi magát és igen nagy energiával s tagadhatatlan sikerrel is lobogtatja bizonyos partikuláris érdekek zászláját. Vannak itt-ott olyanok is akik merkantilistáknak nevezik magukat, de részint nem egészen azok, részint egészen nem azok. Hanem az egész ország egész közvéleményében a gazdasági érdekek még mindig nem foglalnak el akkora helyet, amekkora őket rendes körülmények között is, de most inkább, mint valaha, megilletné.

Magyarországon nincsen igazi közgazdasági közvélemény. Csak jelszavak vannak, amelyek időnként felbukkannak és bizonyos mértékben foglalkoztatják a közhangulatot. Ilyen például most az önálló vámterületnek, szerencsére helyes és szerintünk is megvalósítható jelszava. Az Ausztriával való vámcsövetség lejártakor aktuális lett, s hála az osztrák parlament felfordult állapotának, elég mély gyökeret vert. Annóra felvitte az Isten a dolgát lassanként, hogy divatos jelszó lett belőle. Most, hogy néhány hónap múlva képviselőket fogunk választani és néhány ezer polgártársunk gerjedezni érzi magában a honatyi hivatottságot, szinte mindennap olvasunk egy-egy koraszülött programbeszédéről, amelyben az önálló vámterület panacea-ját jelöli meg a

szeretett képviselőjelölt összes bajaink legfőbb orvosságául. Aktív képviselőjelölt van Magyarországon ez idő szerint vagy három ezer. A három ezer közül az önálló vámterületnek híve vagy kétezre. Ez kétharmad többség. És tekintve, hogy eddig minden jelölt megválasztása „több, mint bizonyos”, az ugynevezett választási mozgalmak prognózisában merészen látjuk kibontakozni az ország gazdasági függetlenségének kívánatos képét. Csak egy baj van ebben, még pedig nem is kicsi. Az tudniillik, hogy a választási mozgalmak legnagyobb része ma még nem egészen komoly, a jelöléseknek csak a legkisebb része komoly, az önálló vámterületről szóló elmefuttatások tulnyomó része pedig egy cseppet sem komoly. Ugyannyira, hogy kedvünk volna bosszankodni azon, hogy ilyen igazán komoly és nagyméretű kérdést, amelyen hazánk egész jövőndő sorsa fordulhat meg, olyannyira megmondolás nélkül, a komolyságnak akkora hiányával usztatnak meg az időelőtti neki indított korteskedés szóradataiban.

A legsajnálatosabb pedig az, hogy a közvéleménynek még az a kis töredéke is, amely közgazdasági poliükával komolyan foglalkozik, az agrárius és merkantilista veszekedéseken kívül szinte egyébbel sem törődik ma, mint a vámterület kérdésével. Hiszen kétségtelen, hogy ez domináló kérdés. Kétségtelen, hogy olyan kérdés, amelylyel le kell számolnunk előbb vagy utóbb, ha anyagi érdekeink istápolását, nemzeti vagyonosodásunk fejlesztését biztosabb alapokra fektetni és gazdasági rendszerünk egyoldalúságát megszüntetni akarjuk. Ámde ez a kérdés legjobb esetben is a *holnap* kérdése. Foglalkoznunk kell vele, elő kell rá készülnünk, szerveznünk kell hozzá a közvéleményt és a közfigyelemnek egyik részét mindig szabadon kell tartanunk szá-

mára. Nem szabad azonban egész energiánkat csak ebbe az egy kérdésbe befektetnünk és minden egyéből megfeledkeznünk, a ma elégtő kérdéseit egészen figyelmen kívül hagynunk és ezen az egyetlen dolgon kívül mindent beletemetnünk a jelszavak sülyesztőjébe, amely a hétköznapi, reális igazságokat eltakarja.

Itt van például a kereskedelmi szerződések megújításának kérdése, amely főleg a parlament szünetének kezdete óta első sorban foglalkoztatja a kormányt. A nemzetközi legfőbb kereskedelmi szerződések 1903-ban lejárnak és megújításuk dolgában már legközelebb megindulnak a tárgyalások. A magyar és az osztrák kormányok szakelőadóitától kezdve együtt vannak Bécsben, hogy kidolgozzák a tervezetet a közös vámterület autonóm vámtarifájának, amely alapja legyen a szerződésekben megállapítandó kedvezményes tarifákra vonatkozó alkudozásoknak. Évekre visszanyúló anyaggyűjtés előzte meg ezeket a munkálatokat. A kormány felszólította a gazdasági érdekeltségek képviselőit, hogy mondják el véleményüket és kívánságaikat s ez, széles alapon folytatott tanácskozások után, meg is történt. A magyar kormány tavaly óta birtokában van már egy a mezőgazdasági, mint az ipari szakkörök részéről beküldött testes laboratóriumoknak. Hogy mindezeknek hasznát vette-e és minő hasznát vette, azt majd csak később fogjuk megtudni. Ellenben azt már ma is tudjuk, hogy a legszorosabb értelemben vett érdekképviseleten kívül alig törődött valaki az egész dologgal. Váltig halljuk és látjuk a hangos dulakodást az agrár és merkantil tábor között s a dulakodás zajába harmadiknak egyetlenegy kérdés cseng bele: a vámterület kérdése. Ma az egyik vidéki gazdasági egyesület az

T Á R C A.

A regruta.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Goda Géza.

I.

Vincét májusban sorozták. A regiment orvosa csak ránézett a fiúra, fölemeltette a jobb lábát, mint ahogy a csikóót szokták, a tenyerét rátette a husos vállára, hátba lökte egy kicsinyt s aztán így szólt:

- Van-e valami baja a szemednek?
- Nincs. Hallok.
- Hát a fülednek?
- Annak sincs. Látok.
- Jól van. Tanglich!

Egy őrmester hangosan olvasta az ujone nevét.

Bézsán Vince. Tizenkettedik gyalogezred... Azalatt pedig már két másik szentpéteri gyerek állt ott a komisszió előtt. Az egyik hülye volt. Azon nevettek s a helyére küldték. A másik azt mondta, hogy a bal füle nem jól hall, mert két évvel ezelőtt fültölvőn dobta valaki egy fagyos repával a mezőn. Azóta bajlódik a fülével.

Nem használt a kifogása. Besorozták ezt is, s még három szentpéteri legényt. Az egész községből csak négy legény jött be, mind a négy bevált, csak a hülyét hagyták ki. Az igaz, hogy ez nem is volt igazi legény, ámbár ő is kapatos volt, mint a többi, akiket komolyan vettek.

A sorozás után Vince harmonikát vett az olcsóságú bazárban, a Szentháromság előtti boltban. Három rőf színes pántlikát tétetett kalapjára s egy nádpálcát is vásárolt, melynek kilőtt katoná-patron volt a fogantyúja. Estefelé kocsi-

ülték s úgy mentek haza, végig a töltésen, ahol egyik felől a Duna látszik, a másik oldalon kopasz akácfa állanak sorban s nedves, nehéz párák emelkednek föl a zombékos mezőkből. A két ló nyakán folyton csilingelt a csöngetyű s a csöngő hangja szép harmóniába olvadt a harmonika hangjával és a legények nótáival. Regrutánótát énekeltek s mikor nagyon nagyot rikkantott az egyik, Vince fölállt a kocsiján, pattantott az ostorával, végigvágott a sárga lovon s úgy hajtottak eszevesztett sebességgel lefelé a keskeny töltésen. A lovakról csakugy szakadt a tajték s a sárga föl-főkapt a fejét, mintha jó fajta lenne, de azért nem igen húzott a kocsin, nagyon vigyázott, hogy valahogy ki ne rántsa a szekeret a keskeny vágásból. Óvatos paraszt-gebe volt, hamis és csalafinta. Ha ember lett volna, diésérték volna a ravasz eszét, s talán bírót lett volna belőle valamelyik faluban. A másik lóból nem lett volna semmi, ha embernek születik. Becsületes parasztállat volt, lelőgő füllel, vastag lábbal. Lehajtotta a fejét s húzta a szekeret. Most azonban átragadt rá is a jókedv s lángra lobbant benne is a fiatalág. Tetszett neki, amint a harmonika hangja összecsendült a csöngéttel.

A hülye legény csöndesen ült a kocsis szalmáján, a száját táva szipakolt az orrával, úgy hallgatta a harmonikát s nézte a lovakat.

- Vince — mondta — agyonhajtod a sárgát.
- Az enyim. Hajthatom.
- Megszid érte a Savanyu.

A legény megfordult, ránézett a hülyére. Lehúzta a kalapját a jobb szemére s kiköpött az utra. Az ostort magasra tartotta egyik kezével, a másikkal fölhozta a gyeplőszárat s úgy állva vagdosta a sárgát. A kalapjáról lengett a sok pántlika.

— Savanyu? — kiabálta részegen — ki az a Savanyu, aki engem megszid? Hát próbáljon szólni, kigyurom a belet.

Ujra a sárgát ütötte. Megfordította az ostort s a nyelével verte a gebét.

— Szaladj kutya! — ordította — mondd meg a testvérednek, hogy megütöttelek. Majd adok én neked is, meg a Savanyunak is. Addig ütlek benneteket, amíg meg nem vesztek. Az enyém vagy. Tudod! Semmi köze hozzád a Savanyunak.

Az egyik legény még most is énekelt. Kihajolt a kocsiból, a fejét a földnek fordította s úgy ordított le az árokba. A másik kettő a hülyét akarta kidobni a kocsiból, mert meg merte bántani a Vincét.

— Az katoná. Tudod-e? Hogy mersz bele-szólni a mi dolgunkba? Nyavalyás!

— Dobjuk le — szólt az egyik.

— Tyu-huj! — sikoltott a másik, dobjuk le. Ledobjuk a kutyát, ugy-e? — kérdezte aztán s megfogta a hülyét a hajánál fogva.

A nyomorék legény még mindig a száját tátotta s pislogott a szemével. Részeg volt s nem is igen tudta, mi történik vele. Csak ült a szalmáján s mert a nagy kurjantást hallotta, hirtelen fölemelte a fejét s nagyot sikoltott bele ő is a csöndes estébe:

— Tyu-huj!

A másik kettő röhögött rajta s most már csak az volt minden igyekezetük, hogy nagyobbat rikolytsanak, mint a hülye. A harmadik legény nem zavartatta magát, tovább is kihajolt a kocsiból s úgy dalolt bele az árokba.

Vince hirtelen hátraszólt neki:

— Ugye, hogy az enyém mindakettő?

A daloló legény fölneztet rá.

— Mi?

— A lovak.

— Kié lenne?

— Ugye, hogy nem parancsol bennük a Savanyu?

— Az csak az anyádnak parancsol. Azt te-

önálló vámterület mellett nyilatkozik, lecáfolva az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tüzöl agrárius vezetőit; holnap a másik vidéki gazdasági egyesület szólal meg, lecáfolva az egyiket; ma a budapesti kereskedelmi és iparkamarában csinálnak egy csúf és ostoba puccsot, az egész iparosközvélemény ellenében leszavazva a gazdasági önállóság gondolatát, holnap tíz más iparostestületből hangzik ki a felajdulás, hogy elpusztulunk, ha még sokáig késik az önálló magyar vámterület. És közbe-közbe minden napra esik egy-egy önálló vámterület programbeszéd.

Önmagában véve semmiképp sem volna baj, ha ezekből a jelenségekből csupán a gazdasági függetlenség gondolatának komoly előnyomulására lehetne következtetnünk. De sajnos, erre lehet talán legkevésbé következtetnünk mindezekből. Az önálló vámterület gazdaságpolitikai elve tagadhatatlanul egyre mélyebben hatol bele az emberek érzésébe s lassanként a lehiggadt meggyőződések sorába kerül. Azonban az a sok láma nem ennek a jele, hanem annak, hogy az izgató jelzavaknak nálunk mindig nagyobb a kelete, mint a konkrét szükségletekről való nyugodt elmélkedésnek. Az még jó, hogy az önálló vámterület körül támadt kontroverzia is izgatja a lelkeket, mert ennek előbb-utóbb mégis csak lesz valami egészen komoly magja is. Ellenben semmiképp sem jó az, hogy mi alatt szívesen izgulunk a vámterület problémáján, nem jut eszünkbe az a hétköznapi igazság, hogy míg ez a probléma közvetlenül megoldandó lesz, addig is meg kell élnünk egyelőre a közös vámterületen is, ha nem éppen nagyon jól, hát úgy, ahogy lehet. Ennek a megélhetésnek a kérdésével kapcsolatos a kereskedelmi szerződések megújításának kérdése, amely annyira hidegen hagyja a tágabb értelemben vett közvéleményt. És van még egy sereg közgazdasági kérdés, amely a legközvetlenebbül érdekelteken kívül másokat nem ingerel, legfeljebb ásitásra.

Sok bajunknak a kutforrásához jutnánk el pedig, ha ezen a nyomon elindulnánk. És bizony mondjuk, nagyon jó volna, ha valahára a közvélemény nagyobb érdeklődéssel fordulna a gazdasági kérdések felé, amelyek egy cseppet sem izgatók ugyan, ellenben az eleven husunkba vágnak.

szel a lovaddal, amit akarsz. Útheted, ha akarod. Úsd meg, Vince, a teremtsit annak a lónak.

Vince ütötte a lovakat. Az ostornyéllel, majd meg a szíjjával. Rángatta a gyeplőt, s mikor a nagy rohanástól ő maga is teljesen megvadult, egyszer csak lekapta a fejéről a pántlikás kalapot s odavágta a lovak közé s nagyot kurjantott.

Minden gondolata a Savanyu volt, aki két évvel ezelőtt jött Ujvárról, ahol csapos-legény volt a vasuti vendéglőben. Akkor halt meg a Vince apja s az özvegy Bézsánné Savanyut vette maga mellé. Szép, nagy ház maradt Bézsán után, ökör, ló, székér, minden. Mikor halódott, megmondta az asszonynak, hogy a vagyon a gyereké. Akkor került a házhoz ez a félig-paraszt Savanyu. Hamis, ragyásképp ember volt, mindig lehajította a fejét s nem mert szembe nézni senkivel. Sokat imádkozott s mindig azt mondta, hogy a gyereket majd ő neveli. Azt beszélték róla, hogy az özvegy asszonynyal az ökör-istállóban szerelmeskedtek a tavaszi hónapokban s hogy a pénzt, amelyen azt a sok papírszivart vette, az asszony adta neki.

A részeg legény homlokán kidagadtak az erek, amiért a lovat fogta s az ostornyéllel vagdalt közéjük. Arra gondolt, hogy amíg a katonaságnál lesz, az a bitang kitorja az örökségéből. Mikor a szekér leért a töltésről s a szentpéteri házak ablakában már látszottak a mécesek, hirtelen eldobta a legényt az ostarát, csöndesen leült a kocsiába. Mintha hirtelen kijőzandó volna. Érezte a hideg tavaszi levegőt, amely a haját felborzolta s csak belül, az agyában lobogott valami nagy tűz, szegény és harag. A karjait tapogatta, aztán a hajával babrált s közben csöndesen, mosolyogva mondta:

— Katonával kezd ki? Regrutával?

Ugy érezte, hogy most nagyon megnőtt az ereje s hogy most meg tudná verni azt az embert.
— Kiűtöm a szemét a pófájából — gondolta. Ha ott találom, kiűtöm a szemét... Tudja meg, hogy mi az a katona.

BELFÖLD.

Báró Bánffy Dezső jelöltsége. Csodalakozással olvastuk tegnap egy estilapban és ma egy-két reggeli újságban is, hogy báró Bánffy Dezső főudvarmester *Ó-Budán* képviselőjelöltséget vállal *Vészi* József ellen. Hogy báró Bánffy csakugyan fellép-e, vagy nem, azt most mi nem tudhatjuk. Azt azonban tudjuk, hogy az ó-budai szabadalvópárt eddig a képviselőjelöltséget *Vészi* Józsefnek fel nem ajánlotta, *Vészi* József tehát el sem fogadhatta és így báró Bánffy Dezső eddig a *Vészi* József ellenjelöltje nem lehet. Ellenben, ha a főudvarmester csakugyan szerencsét próbál a harmadik kerületben és az ó-budai szabadalvópártnak, valamint az országos szabadalvópárt vezetőségének a bizalma ekkor *Vészi* József felé fordul, ebben az esetben, amennyire mi *Vészi* József intencióit ismerjük, feltétlenül belemegy a harcba és a legerősebb küzdelemtől sem riad vissza. Az ilyen harc nagyon kedvére lenne és semmiesetre sem fog kitérni előle.

Az új autonóm vámtarifá. Bécsből táviratozzák: A kereskedelmi minisztériumban ma kezdődtek báró Call kereskedelemügyi miniszter elnöklésével az új autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalások, melyeken a két kormány képviselői vesznek részt, még pedig magyar részről *Biró* Tamás kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos, *Emmerling* Vilmos kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos, *Ollik* Iván földművelési miniszteri osztálytanácsos, *Róth* Loránt földművelési miniszteri titkár, báró *Andrásszky* István pénzügyi miniszteri tanácsos és *Marschalkó* József pénzügyi miniszteri osztálytanácsos; osztrák részről dr. *Stibral* Ferenc kereskedelmi miniszteri osztályfőnök, báró *Beck* földművelési miniszteri osztályfőnök, dr. *Rössler* kereskedelmi miniszteri tanácsos, *Gersten-dorfer* Adolf pénzügyminiszteri osztálytanácsos, dr. *Seidel* Ernő földművelési miniszteri titkár és *Schramek* kormánytanácsos. Miután báró Call kereskedelmi miniszter üdvözölte a magyar kormány képviselőit, az értekezlet megkezdte a tanácskozásonkál követendő modus procedendi tárgyalását.

Választási mozgalmak. A korponai választókerületben a szabadalvópárt egyhangulag *Ivánka* Zsigmondot kiáltotta ki jelöltjének, amiről *Bartakovic* Ágost, az ottani szabadalvópárt elnöke táviratilag értesítette báró *Podmaniczky* Frigyes, az országos szabadalvópárt elnökét. Báró *Podmaniczky* Frigyes táviratban válaszolt, amelyben a jelölés felett érzett örömeinek adott kilejezést.

Eszébe jutott a katonasékü, melyet délelőtt tett egy főhadnagy előtt.

— Békében és háborúban, tűzben, vízben... Megállj kutya, megállj! Lesz tűz, lesz víz. Megfoglak. Ugy odavágjak az ajtóhoz, hogy kibukol rajta... Akkor legalább megtudod, hogy mi az a regruta.

Azután hirtelen eszébe jutott, hogy vigyáznia kell a verekedésnél, mert az asztalon áll a petróleumlámpa. Az fölfordulhat s akkor elég az anyja ágya, a vánkosok meggyulladhatnak s a tollnak nagyon rossz a szaga, mikor ég.

— Az ám, — mondta magában — kidül a petróleum.

S a szeme előtt hirtelen nagy lángok csaptak föl, vörös, kormos lángok, melyek egymásba kapaszkodtak s úgy lobogtak előtte a májusi éjszakában.

II.

Az asztalon csakugyan égett a lámpás. A ragyás legény ingujjban ült az asztalnál s a bicskájával szedegette ki a húst a tából. Csöndesen evett s nagy falat kenyér volt a szájában, mikor megszólalt:

— Bevettek?

— Be.

Az asszony ruhástól feküdt az ágyon. A két karját fölfelé vetette s az egyik lába lelogott az ágyról. Nagy, husta asszony volt, durva és nemtelen vonásokkal, az orrcimpája egyre mozgott, mint a vizslé.

— Meghajtottad a lovakat.

— Meg.

— Kár az állatot hajszojni.

— Hajszolhatja, akinek van.

Lassan mondta ezt a regruta. Sajnálta is, hogy kimondta, de érezte, hogy ki kellett mondania. Csak állt ott az asztal előtt s várta, hogy mit mond a Savanyu. Az esöndesen szedegette a bicskájával a húst s egy szót sem szólt. A lámpás égett az asztalon s a legény most is arra

Az állami tisztviselők.

Budapest, július 26.

Az ország minden vidékén megmozdulnak az állami tisztviselők, hogy a tordai mozgalomhoz való esatalkozásukkal megmutassák, hogy egyformán érzik helyzetük nyomasztó voltát és egyformán óhajták valamennyire a rég várt segítséget. A képviselőházhoz intézett feliratokban, memorandumokban ismertetik álláspontjukat, mondják el sérelmeiket és általános bennük az a törekvés, hogy mozgalmukat a sztrájkserűi jellegnek még a látszatától is megóvják. Nincs is az állami tisztviselők mozgalmának semmiféle kényszerítő eszköze szükségére. Az egész magyar közvélemény tudja, hogy a tisztikar helyzetének javítását többé elodáznai nem lehet és minden politikai súlynál hatalmasabb támogatójuk ez a tudat rokonszenves küzdelemben.

A zombori állami tisztviselők nagybizottsága legutóbb tartott ülésén a pénzügyminiszter ismert nyilatkozatára kimondta hogy az állami tisztviselők javadalmaszásának emelése és szolgálati pragmatikájának megalkotása iránt megindított mozgalom kezdettől fogva távol állott és távol áll attól, hogy az állami tisztviselők gyűlékezési szabadságát és kérelmezési jogát sztrájkserűi eszközökkel gyakorolja. Így távol áll attól is, hogy a közeledő képviselőválasztáskor a választó tisztviselők választási jogát bármily irányban korlátozza; egyszersmind kijelenti, hogy a kitűzött célok elérhetése végett megindított országos mozgalmat az abban megnyilatkozó s a legjogosabb igények alapját képező igazságtól áthatva, a törvény korlátai közt ezután is teljes erejével támogatja.

A nagybizottság lendületes hangú emlékiratot is becsatolt ki. Nem vállal, ugyanmond szolidaritást azokkal a határozatokkal, amelyek kívánalmak tekintetében kimerítik mindazt, amit egyáltalán kívánni lehet, de lehetőleg azon van, hogy az élet és az ország állapotaihoz alkalmazkodjék. Azt mindenki nagyon jól tudja, — ugyanond az emlékirat — hogy a jelenlegi legkisebb tisztviselői fizetés mar eredetileg is kevés volt, azóta pedig rohamosan vesztit érétkéből, minthogy az élet folyton drágul s ezzel együtt mindazok az eszközök, amelyek nélkül a legszerényebb tisztviselői állásban nem lehet el az ember, nem különösen akkor, ha családát alapított és gyermekei vannak. Iszonyú nyomorok a képe táruul itt fel előtűnik, oly nyomor, amely annál nyomasztóbb, mert az illető azt takarni kénytelen, oly nyomor, amely nemcsak a jelenben, de évtizedekre kihatólag megrontja és megmérgezi a tisztviselőnek nemcsak anyagi létét, de lelkenegyensúlyát is. Midőn erről van szó, ne beszéljen senki jogról, államraisonról s több eftőléről. Itt az embernek a léthez való jogáról van szó, arról, hogy a nyomorba taszított társunkban az embert siessünk megmenteni. Epp azért első legfőbb kívánságunk az, hogy a fizetés minimuma oly összegben állapítsassék meg, hogy a kezdő tisztviselő abból megélhessen, magát és családját fenntarthassa, amire az 1893. évi IV. t. c.-ben megállapított kezdő fizetés ma már abszolút elégtelen.

Kívánják aztán az állami tisztviselők gyermekei

gondolt, hogy vigyáznia kell, hogy ki ne düljön a petróleum.

— Ittatók? — kérdezte a ragyás békésen.

A fiu nem szólt, csak egyre a lámpást nézte s azon gondolkodott, hogy milyen lenne az, ha egyszerre elkezdene égni az ágy s a tollak megpörkölődnének.

— Huszár lettél? — kérdezte az asszony is s fölült az ágyban. A lábát a szoknyája alá húzta s a haját igazgatta a balkezével.

— Baka.

Megint hallgattak. Az asszony nézte a fiát s eszébe jutott valami.

— Mikor még el hazulról?

— Ot hónap mulva.

— A ragyás közbeszélt:

— Majdnem félesztendő.

Hirtelen valami nagy tűz gyulladt ki a gyerekekben. A szeme előtt megint lobogtak, égtek, siteregtek a lángok s nem tehetett róla, hogy az öklével rácsapott az asztalra:

— Elmehet kend, ha sokalja — ordította s odaugrott a ragyás elé s megragadta a karját. Akkor már nem gondolt a lámpással, a petróleummal, az ágygyal s a tollakkal. Elfeledett mindent.

A ragyás összehajította bicskáját. Egy kissé elsáppadt s fölállt a helyéről.

— Rézég vagy — mondta csöndesen s rátette kezét a regruta karjára.

— Rézég az öregapád! Ragyás!

— Ereszd el a karomat, mert mögütlek.

— Úss!

— Te úss!

Egy másodpercig csöndesen álltak még egymással szemben. Csak az orrcimpáik tágultak s a szemükben gyulladt ki a harag tüze. Az asszony kiabált.

— Rézég vagy Vince — mondta — disznó vagy, leitted magad.

A regruta hirtelen kirántotta kezét a ragyásból s öklével sújtott a szeme fölé.

része az állami közoktatási intézetekben a feltétlen tandíjmentességet és a birsálgalából való igazságosabb részletetést. Ohajlják a berettyó-ujfalusi kártyák által hangoztatott családi pótlék behozatálát, az előléptetési viszonyok rendezését, a szolgálati időnek 30 évben való megállapítását s a tisztviselők özvegyeiről és árváiról való hathatósabb gondoskodás.

A kiskőrösi állami tisztviselők e hó 21-ikén tartott értekezletükön megalakították a helyi intéző bizottságot és annak elnökekül a kir. járásbírósg jelenlegi vezetőjét dr. Mándi Ede kir. albirót, alelnökéül Oravecz János kir. adótárnokot és jegyzőjéül dr. Pokomány Dezső kir. járásbírósg aljegyzőt választották meg. Ezeket küldte ki az értekezlet az országos kongresszusra is. Az értekezleten következő határozatok hoztak:

A kiskőrösi állami tisztviselők abban a meggyőződésben, hogy a jog, törvény és igazság jelszavai alatt alakult jelenlegi kormány, melyhez teljes bizalommal vannak, az állami tisztviselők igazságos kívánalmait is kellő méltatásban fogja részesíteni, elismerésüket fejezik ki a tordai kezdeményezők iránt és oszlatkozással jelentik ki a szegedi és a kalocsai intéző bizottságok által indítványozott lépésekhez, a megtartandó kongresszus helyéül Budapestet vélik legalkalmasabbnak és csatlakozásról az illető helyi bizottságokat, valamint a budapesti országos központi bizottságot jegyzőkönyvi kivonaton értesítik.

Kívánalmait, melyek megvalósítását az országos mozgalommal célozzák, a következőkben foglalják össze:

1. A magyar állami tisztviselők fizetése az osztrák állami tisztviselők fizetésének, lakbér illetményök pedig a katonai lakspénz mértékére emeltesse.

2. Amennyiben a fizetésemelés a magyar állam háztartás egyensúlyának megzavarása nélkül az összes állami tisztviselőkre nézve egyszerre nem volna keresztül vihető, hanem csak fokozatosan, kezdessék el a fizetés emelés a bíránál, bírósági tisztviselőknél, ügyészeknél és ügyészégi tisztviselőknél, valamint a pénzükezzéssel megbízott állami tisztviselőknél akként, hogy az 1893. IV. törvényekben megállapítottnál eggyel magasabb fizetési osztályba helyeztessenek.

3. Az állami alkalmazottak javadalmazásának a szolgálati évek arányában való emelkedése minden eshetőség ellen biztosítsassék.

4. Az összes állami tisztviselő szolgálati ideje, illetve a teljes fizetéssel való nyugdíjazás igénye a középiskolai tanárokéval egyenlően 30 évben állapítsassék meg.

5. Az özvegyi nyugdíj a neveltetési pótlék és a temetési jutalék a mai kor igényeibez képest s a gyermekek számára való tekintet nélkül állapítsassék meg, a nyugta- és pályázati kérvénybélyeg és a szolgálati díj pedig eltöröltessék.

6. A milleniumi év a nyugdíj kiszabása alkal-mával 3 évről számítsassék.

7. Oly állami tisztviselők akiknek 10 éven felüli gyermekeik vannak, lehetőleg oly helyekre neveztes-senek ki, vagy helyeztessenek át ahol középiskolák vannak, ellenesben középisko át látogató gyermekeik a vasuti tisztviselők gyermekei részére Szegeden már létesítetthez hasonló állami internátusokban állam költ-ségen helyeztessenek el.

— Kiűtöm a szemed a pofádból — mondta bámulatosan csendes hangon, mintha ez volna a legtermészetesebb dolog a világon. A másik oldal hajolt s mellbe ütötte a legényt. Ez egy kissé megtántorodott az ütéstől s az asztalig bukott hátra. Ott megállt s egy pillanatra megint átvilá-gat az arcán a félelem, hogy földönti a petroleum-lámpást, de aztán csak a ragyást látta, aki szik-rázó szemmel állt meg előtte.

— Meggűtöttél, kutya? — ordította most már teljes erejéből. Regrutát ütöttél meg? Azt hiszed, hogy a lovaimat te fogod agyonhajítani? Mi? A lovaimat?

A regruta derékon kapta a ragyást. Az állat rászorította a ragyás arcára s úgy nyomta lefelé. Amaz szétvetette a lábát s nagyot rugott a csiz-más lábával, de nem használt. A legény hátra vetette s nagyot koppant a feje, amint a regruta oda verte a padlóhoz.

— Meghalsz kutya! — hörögte a fiu s rá-térdelt a Savanyu mellére s két kezével szorította amannak a karjait. A szemébe nézett s aztán szépen lassan fogta meg a nyakát a jobb kezével. Amaz még rugdálódzott s harapni akart.

— Kutya vagy, mondom, — nyögte a regruta, — kutya vagy. A lovak az enyémek, tudod. Ha akarom, agyonhajtom őket. Semmi köződ hozzá.

Mind a két kezével szorongatta már a nya-kát s fojtogatta.

— Regrutával kezdés? Mi? Regrutával? Majd adok én neked. Ragyás! Ragyás!

Ott nyomkodta tovább a padlón, eres kezé-vel szorongatta a torkát s mialatt megfojtotta, egyre a Savanyu szemébe nézett, a sárga, szurós szemekbe, melyek még akkor is nyitva maradtak, mikor már megtörték.

Hirtelen nagy csönd lett. Az asszony ki-rohant az ajtón s csak messziről hangzott sikoly-tása a tavaszi estében. A regruta ott állt a földön, a lámpást nézte meredt, nagy szeméivel s nehéz, bogyadt agyában megint füstölő, kormos lángok lobogtak.

8. Állami tisztviselők gyermekei minden közép-iskolában szegénységi bizonyítvány beszerzésének kö-telezettségé nélkül is teljes tandíjmentességet élvezze-nek és stipendiumok, alapítványi helyek s egyéb kedvezmények adományozásánál egyenlő minősítés mellett másokkal szemben előnyben részesüljenek.

A resicza-bogsnai állami tisztviselők Német-Bogsnán értekezletet tartottak. A gyűlésen a királyi járás-bírósg, adó- és postahivatal és a polgári iskolai tan-tesület volt képviselve. Elnökké Antal kir. járásbíró, jegyzővé Simay Jenő adóellenőrt választották. Ki-mondották, hogy helyi bizottsággá alakulnak. Kivá-nalmaik, hogy 1. az államtisztviselők fizetése az osz-trák állami tisztviselőkével, lakbérük a katonai lak-bérral egyenlővé tétessék. 2. Szolgálati pragmatika alkottassék. 3. A szolgálati időt harminc évre szállít-sák le. 4. A millenárius évet legalább háromévi szolgál-talba számítsák be. Elfogadták még azon indítványt, hogy a kongresszus tegye szóvá a pénzügyminiszter-nek ama beszédét, melyben az államtisztviselők moz-galmának sztrájkkerület jellegét tulajdonít, tegyen ez ellen óvást, mert ily szigorú elbírálást nem érdemel-tek akkor, midőn legalkalmatlanabb jogokkal, a kér-vényezés jogával élnek. Ily elbírálás bántja minden államtisztviselő önértetét. Továbbá fölkerik az ország-gyűlési képviselőket, hogy igaz ügyüket pártfogolják s ha a kormány nem intézkednék, tegyék szóvá sauyaru helyzetüket a képviselőházban.

Egy Győrött lakó királyi adótitst aláírásával kaptuk az alábbi nagyérdékű cikket, amely a győri adóhivatal tisztviselői nevében hívja fel a közvéle-ményt az adótitstiek nyomasztó helyzetére. A cikk így hangzik:

Az 1893. évi IV. t.-c. elvileg kimondotta, hogy az egy kategóriába tartozó állami tisztviselők lehető-leg egyenlően oszthatnak meg az illető fizetési osz-tályok és fokozatokban. Azóta kilenc év fordult és mindig reménykedve vártuk, hogy e törvény üdvös intézkedése végre miránk, adóhivatal tisztviselőkre is ki fog terjeszkedni.

De sajnos, a legutóbbi 1900. évi rangsorozati jegyzék tanúsága szerint is az adóhivatali tisztviselők beosztása a következő:

a VIII. fizetési osztályban	40
IX. " " "	331
X. " " "	390 és a
XI. " " "	1126-an vagyunk.

Ebből világosan kitetszik, hogy nálunk az 1893. évi IV. t.-c. intenciója csak papíron írott malaszt maradt.

Már most tekintve azt, hogy a királyi adóhivatali tisztviselőktől az 1883. évi I. t.-c. értelmében érettségi képzettség és terjedelmes szakvizsga követeltek, és hogy ennek ellenére a kinevezés akár a négy középiskolát végzett kezelő-tisztviselőknél csak 500 forint kezdődik és tekintve, hogy az adóhivatali tisztviselőktől fizetésük kétharmadrésze mint óvadék levonatik, illetőleg az általános bérmi óvadéknak e téren kitéjtett spekulat-ív közbenjárása folytán az adóhivatalnokok többnyire annak zsebében lógnak — úgy hiszem, nem túlzás, ha azt állítom, hogy az adóhivatali tisztviselő — kik mellesleg az illetéktiszabást közmegelegedésre telje-sítik és e téren jogvégeztséget követelt működést fejtenek ki (értem a régi illetéktiszabási hivatalokat) — az állam igazi mostoha gyermekei.

Es esodálatos, hogy most, midőn az állami tiszt-viselők mozgalma országszerte megindult, nem talál-kozott hang, védelem, mely éppen a mi szomorúan külön-leges helyzetünkkel behatóan foglalkozott volna. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a többi állami tiszt-viselők helyzete irigylendő, vagy hogy azok moz-galma nem igazságos, sőt ellenkezőleg az elégedet-lenség az egész vonalon jogos és igazságos, csak rá akarok mutatni arra, hogy van az állami tisztviselők zömében egy kategória, kikről ugylátszik isten és ember egyaránt megfélekedezett. Bárki meggyőződést szerezhet, hogy a XI. fizetési osztályban vegetáló adóhivatali tisztviselők zöme már 8—10 évet szenved 500, 600 és 700 forint fizetés mellett és szinte — kü-lönösen ha családos — retteg a gondolatól, hogy ellenőrnék pályázzék.

Retteg azon egyszerű oknál fogva, mert ha ellenőrnék, a 6. vagy 7. vármegyébe kineveztetik, honnét veszi az átköltözéséhez szükséges 150—200 forintot, minek ellenében 800 forint fizetés levoná-sokkal terhelve fog kapni és oly felelősséggel fog el-halmaztatni, hogy még egyszer akkora javadalmazás-sal sem volna kellően jutalmazva.

Mennyit lehetne még a mi speciális nyomorunk-ról beszélni, árkusok telnének meg, ha azok egy-részt leírnók, azért röviden csak azon valamennyfűnk kétségbeesítő szózatát használva, mely mint egy vissz-hang, az egész országban hangzik: segítség a jog-törvény és igazság nevében! Segítség! Egy kir. adótitst.

KÜLFÖLD.

A hollandiai kormányválság. Valószínű, hogy Hollandiának nemsokára új kormánya lesz. Az összes hollandiai lapok ezzel a kérdéssel foglalkoznak s az a körülmény, hogy Vilma királynő kétszer is fogadta most Kuypert, valószínűvé teszi, hogy ő kapja a meg-

bizást a kabinetalakításra. Bár Kuypert teológiai tanár, mégis valószínűleg ő lesz a viziművek, ipar és keres-kedelmi tárca minisztere. A hadügyminiszter, Kool tábornok, valószínűleg megmarad, mert Kuypert véle-ménye szerint a hadügyminiszter politikai színezete teljesen közömbös kérdés.

A délafrikai békeért. Azt táviratozzák Brüsszélből, hogy Krüger, akit állítólag engedé-kenyebbre hangolt a felesége halála, most már hajlandó a békekötésre. Ezt a gazdátlan hirt ki-egészíti egy tegnapi brüsszeli estilapnak az a jelentése, hogy a napokban élénk táviratváltás folyt Krüger és Leyds közt a békétárgyalások megindítása érdekében. Az angol kormány állí-tólag két alatt már értesítettek is Krüger békés szándékairól. Mindezek a hírek ellenőrizhetetlenek.

Ugyancsak a délafrikai békéről szól a Daily Mailnek egy jelentése, amely szerint Amsterdamban nem osztoznak abban az Angliában elterjedt fel-fogásban, hogy Steyn hiába reménykedik egy európai hatalom beavakozásában. Sok figyelemreméltó jel arra vall, hogy Hollandia két-három hatalom támo-gatásával békeközvetítő gyanánt fog Angliához kö-zeledni.

Hága, július 25.

Szemben azzal a kültöldön elterjedt hírrel, hogy az új kormány a boerok érdekében interveniálna, hangsúlyozzák, hogy Vilma királynő Vilmos császár-al folytatott legutóbbi beszélgetéséből meggyőződést szerzett arról, hogy a németalföldi intervenció teljesen hiábavaló volna. Ezért a németalföldi diplomácia ily irányban egy lépést sem tesz többé.

Az angol lapok harcias része azzal akarja a közönséget a boerok ellen vadítani és a há-ború intenzívebb folytatására sarkalni, hogy a boer katonákat valóságos kannibáloknak tünteti fel, mint akik a háboruban a legválogatottabb ke-gyetlenséggel kineznek a sebesült angol katonákat. Különösen a vlakfonteini ütközet ötleteiből terjesz-tek ilyen híreket. De a komolyabb újságok egész se-reg adattal bizonyítják, hogy éppen ellenkezőleg, a boerok mindig barátságosan viselkednek a fogoly és sebesült angolokkal szemben. A vlakfonteini ütközetről a komolyabb angol sajtó teméredk magánlevelet közölt, amelyekben angol katonák cáfolják meg a Daily Mail jelentését. Így a Standard a következő levelet teszi közzé, amelyet egy yeoman írt atyjának:

... Egy golyó a csipőmbé furdott s én összerogytam. Néhány perccel több egy fiatal boer jött oda, felsegített s barátságosan megkérdezte, meg vagyok-e sebesülve. Azután egy védett helyre vitt, egy köszikla mögé s vizet adott. Mikor a boerok később visszavonultak, embereink a tábori kórházba szállították. De az angolok sürgős visszavonulásukban otthagyták a tábori kórházat, úgy, hogy ismét a boerok kezébe kerülünk, akik rendkívül barátságosan bánat velünk, sőt halottainkat, akiket csapatunk eltemette-lenül hagyott hátra, el is temették. Egy boer kórházi ordonánconköt elkérte széles karimájú kalapját s öt shillinget adott neki érte. Pedig ingyen is elvehette volna... Ezek az én tapasztalataim, amelyeket a vlakfonteini ütközet alatt és után szereztem.

A Derbyshire-gyalogság egy lövésze a követke-zőket írja:

... A két ágyut szuronytámadással ismét elfog-laltuk a boeroktól. A boerok el sem vették volna, ha a yeomanek mint gyáva nyulak azonnal meg nem futnak. A vesztésük mindkét részről igen nagy volt, mert a boerok férfiasan küzdöttek s végig úgy visel-tek, mint ahogy bator és tiszteletreméltó elenség-höz illik. Sebesültjeinket is ápolták és saját kulacsai-kból adtak nekik ivóvizet.

Egy másik lövész ugyanaból az ezredből így ír:

... A vlakfonteini ütközetiugyészólván más-t sem tetünk, mint hogy összefogdostuk a boer család-okat és vasuton a központi táborokba küldtük őket... Vlakfonteinnél a csata kezdetén elloptak a boerok s az ütközet további lefolyását az ő táborukból nézhet-tem. Az ellenség velem és a többi sebesültekkel nagyon barátságosan bán-t. Többször kérdezték, hogyan vagyunk és segítettek, ahol csak tehették. Az ütközet alatt senkit sem bántottak, aki letette a fegyvert, sőt egy parancsnok sajnálkozását fejezte ki, hogy fegy-vereinket és egyéb dolgainkat el kell venniük, de hát ez már így szokás a háboruban.

Egészen másként szólnak azok a levelek, amely-ekben angol katonák elmondják, hogy ők hogyan bántak a boerokkal. Egy gárdagránátos például szóról-szóra ezeket írja levelében: Egyáltalában nem vesznék róla tudomást, ha boerok kegyelmet kérnek, hanem egyszerűen leszurjuk őket. Egy gránátos káplár így ír: Ha a boerokat elfogjuk, rendszeren kegyelemért könyö-rögnék, de azért mi rövidesen végznük velünk s ha tiszt-jeink rendszeren közbe nem lépnek, egyszerűen ha-lomra öldösnék őket. Jellemző egy másik altisztnek

a levele is, amelyben elmondja, hogy egy boer őt felszólította, adja meg magát. Ő le is tette a fegyverét s azután, mikor a boer megfordult, elrejtett revolverével hátulról lőtte.

Albánok és szerbek.

Belgrád, július 25.

Normálisok sohasem voltak a viszonyok odalenn Ó-Szerbiában. De még ezekben az állapotokban is, amelyek évtizedek óta a novibazári és pristinai szandzsákból az úgynevezett Ó-Szerbiában uralkodnak, az utolsó hónapokban lényegesen rosszabbodás állott be. Az ottani eseményeket eddig az jellemzte, hogy az ottmáru hatóságok teljesen tehetetlenek a féktelen albánokkal szemben. Számítva a Yildiz-kioszk albán palotátságára, az albánok büntetlenül megengedhettek maguknak mindent. Kedvük szerint neki estek a szerbeknek, akik fegyvert nem hordhatnak, fosztogattak és gyilkoltak és raboltak és ha a hatóságok szembe helyezkedtek velük, ezeket is megármadták és elűzték. Csak olyanokat tűrtek meg valiknak, muttesarifoknak és kajmakámoknak, akik az albánok iránt jóindulattal viselkedtek. Bárkit, aki ellenük dolgozott, a legelső alkalommal kiűldözték hivatalából. A Novibazárban legutóbb lezajlott zavargások is ilyen természetűek. Az albánok kedvelt emberét, Kaimil béget áthelyezték máshová. Ekkor az albánok vezérei fegyvert ragadtak, összetoborozták híveiket, bezárták a boltokat és kikérgettek az új kajmakámot épp úgy, a hogy tavaly az ellenszenves Hafiz pasát lerázták magukról. Addig az ottani hatóságok érdekei azonosak voltak az üldözött szerb népséggel érdekeivel. De egyszerre megváltozott a helyzet.

A falhoz szorított hatóságok egy idő óta, nyilván a padisah „titkos tanács”-nak intését követve a hajthatatlan albánokkal kacérkodnak. Hiszen meglehetően és mellett Szerbia és Montenegró politikai aspirációi is szerepet játszanak, de tény az is, hogy a fordulatot sok más körülmény is előidézte. A chauvinisták kedvezőnek találták az alkalmat a bitetlen szerb lakosság kiirtására illetve arra, hogy vagy kívándorlásra vagy az izlamra való áttérésre kényszerítsék. Ezt a célt az albánok kétféle módon vélik elérhetni: egyrészt a fennálló szerb egyházi és iskolai autonómia megbénításával, másrészt a priszendi szerb metropolita tekintélyének aláásásával és az arnauták fellátásával, akik amugy is ellenséges indulattal viselkednek a szerbek iránt.

A minap *Vucsitinban* a szerb iskola valamennyi tanítóját letartóztatták, mert állítólag tiltott iskolakönyveket használtak. A fennálló törvények szerint azonban ilyen esetekben a hatóságnak első sorban a metropolitához és az ökümeni patriárkához kell fordulnia és csakis ennek áll jogában a kifogásolt tankönyveket kitiltani az iskolákból. E helyett a *muttesarif* rövid uton börtönbe vette a tanítókat, ott szörnyű módon megkíniozták őket és csak akkor bocsátották szabadon, amikor a szultán a konstantinápolyi szerb követ sürgetésére megkegyelmezett nekik. De az a mód, ahogy a tanítókkal elbántak, megérlette az albánokban azt a meggyőződést, hogy a szerb iskolákban veszedelmes tanokat hirdetnek, amelyek uralmukat fenyegethetik és azóta minden szerb iskolát kifosztának és inzultálják az összes szerb tanítókat. *Djermal* bég muttesarif azokivül megbélyegezte a medzslisi metropolita helyettesét, *Kosztics* Istvánt, aki kiváló egyházi tudós hírében áll. Házában egy napon megjelent a rendőrség, átkutatott mindent és bár nem talált semmit, az albánok azóta mégis életére törnek. Nemrég lesből rálőttek és csak szerencsés véletlennek köszönhető, hogy megmenekült.

Az albánok egyébként is természetesen rossz hírbekerik a szerbek nemzeti és kulturális intézményeit. Így egy pristinai szerb könyvkereskedőnek üzletét már háromszor átkutatva a rendőrség, mindig akkor, amidőn vásár volt a községben és az albánok nagy tömegekben lepik el a várost; az üzlet előtt megállanak a kíváncsi vásárosok és kérdőzködésükre azt a választ kapják, hogy megint a „szerbek hazafuról tetteiről” van szó.

Ugyan ily rendszeren épült föl a Szerbiából becsmpészett fegyverek meséje is. Ez volt az oka, a szemecai, kotasini és mitrovicai véres szerbülődéseknek. De csakhamar kitudott, hogy a fegyvereket csakugyan úgy vitték be Ó-Szerbiába, de nem a szerbek, hanem belgrádi török követnek ügynöke. A fegyvereket pedig nem a szerbek közt, hanem a török szolgálatban álló albánok közt osztották szét. Mindebből látható, hogy a török hatóságok és az albán lakosság válltve tör Ó-Szerbia szerb népe ellen. Hogy meddig tart ez így, ma még bajos volna megmondani. Mindenesetre Törökország érdekében volna, ha a veszedelmes állapotnak minden rendelkezésére álló eszközzel mihamarabb véget vetne.

HIREK.

Budapest, július 25.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Klementina* kóburgi hercegnő ma Koburgba érkezett, hogy térje halálának holnap évfordulóján rendezendő gyászistentiszteleten jelen legyen. Holnap reggel odaérkezik *Ferdinánd* bolgár fejedelem is. — *Gelléri Mór*, kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója, ma néhány hétre fűdőre utazott. Távolléte alatt az Iparegyesület irodáját dr. *Soltész* Adolt titkár vezeti.

— **Szék a király gödöllői háza.** Egyik este megjelenő laptársunk arról értesül, hogy a király új kastélyt épített Gödöllőn. A kastély olyan nagy lesz, mint a schönbrunni. Az új építkezésre azért van szükség, mert a régi Grassalkovich-féle épület olyan szűk, hogy az udvartartást se képes befogadni s legutóbb, amikor Erzsébet királyasszony szobrának leleplezésére sok vendég érkezett, megosott az a cseppet se királyi állapot, hogy még a király lakosztályából is lefogaltak néhány szobát a vendég-főhercegek és főhercegnők számára. Az új kastély építésének híre természetesen nagy örömet szerzett a gödöllőieknek, mert ebben annak a jelét látják, hogy ezután gyakrabban lesz szerencsésük nemcsak a királyhoz, hanem a király családjához is. Ugyanez a lap szóról-szóra ezt írja annak a hírnek a magyarátalul, hogy az udvari kertet elzárták a közönség elől:

A budapesti kirándulók nemcsak ellepték minden utját s teljesen beszemetelték a kertét, ott hajigálván el ócska újságpapírosukat s elemzősiájuk maradványait, hanem valóságos vandali pusztítástvittek véghez a gyönyörű parkban. A padokat összefaragták, a virágokat megdézsmálták, sőt annyira vitték a szemérmelenséget, hogy a virágokat tövestől lopták el s napernyőben sikkasztották ki a kertből. Igen természetes tehát, hogy ezeknek a neveletlen elemeknek a büneiért lakol most egész Gödöllő.

Hogy ez így van, azon csodálkozni nem lehet. A kert látogatón nem lehet sem erkölcsiség sem gavallérság szempontjából összeválogatni, az a publikum: mindenféle. Mint mindenütt, tehát a gödöllői kertben is. Ennek a konzekvenciája azonban nem az lenne igazság szerint, hogy elzárják a kertet a publikum előtt, hanem az, hogy virágyázzanak reá.

— **Ahol** *Andrássy Gyula* meghalt. Az a voloscai villa, ahol halála előtt gróf *Andrássy Gyula* néhány hetet töltött, dr. *Felics* Lajos kairói osztrák-magyar követ tulajdona. A magyar diplomata, hálás kegyelettel egykori külügyminiszterének emléke iránt, villáját emléktáblával látta el az alábbi latin felirattal, amelynek szövegét *Hartel* Lajos osztrák közoktatásügyi miniszter fogalmazta.

JULIUS COMES ANDRÁSSY
LABORIBUS IMMORTALIBUS PRO PATRIA PERFECTIS
VITA AD FINEM VERGENTE
IN HOC AMOENISSIMO SINU
CARA FAMILIA AMICISQUE CIRCUMDATUS
QUIETEM REPERIT DESIDERATAM
ANNO DOMINI MDCCCLXXX.

(Gróf *Andrássy Gyula* a haza érdekében teljesített halhatatlan szolgálatai után élete vége felé közeledvén, ezen a barátságos helyen szerető családjától és barátaitól környezve taláta meg önját nyugalmat az Urnak 1890-iki évében.)

— **Műnch Aurél ünneplése.** Iglo város közönsége városháza díszterme számára Stettka Gyula festőművészszel megfestette díszpolgárának, Műnch Aurél országgyűlési képviselőnek az arcképét. A jól sikerült képet a városi tanács mai közgyűlésében leplezte le. *Folgens* Kornél polgármester hosszabb beszédben méltatta Műnch Aurélnak a város fellendülése körül kifejtett érdemes munkásságát.

— **Magvaszakadati főri családok.** *Szöll* Kálmán, a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök és gróf *Csaky* Albin, a főrendiház elnöke, a hivatalos lap mai számában kihirdeti, hogy gróf *Wartensleben* Lajos halálával a főrendiházban örökös tagsági joggal bíró *Wartensleben* grófi család fágában és gróf *Cebrian* István halálával a főrendiházban örökös tagsági joggal bíró gróf *Cebrian* család fágában magvaszakadati történt. Felszólítanak mindenkit, aki e magvaszakadati tagadja, hogy ezt hat hónap alatt a főrendiház elnökehez, vagy a belügyminiszterhez intézendő és okirattal támogatott írásbeli nyilatkozatban igazolja.

— **Herman Ottó könyve ingyen.** *Daranyi* Ignác földművelésügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja velük, hogy Herman Ottónak, a kiváló tudósnak a madarak hasznáról és káráról írott kitűnő munkáját ingyen küldi meg a törvényhatóságoknak, ha ez irányban a minisztériumhoz fordulnak. A kérelemmel a VI-ik főosztályt kell megkeresni.

— **Tolsztoj.** *Moszkvából* jelentik, hogy Tolsztoj állapota egyre javult. *Dubenski*, *Surovski* és *Dreier* moszkvai egyetemi tanárok a konzultáción szivgyöngéséget állapítottak ugyan meg, de ez nem olyan nagyfokú, hogy aggodalomra adna okot. Minthogy Tolsztojnal az akut rosszullétet malária idézte elő, a tanárok azt ajánlották neki, hogy az őszre utazzék el a Rivierára vagy Dél-Olaszországba. — Mikor Tolsztoj állapota a heves láz miatt aggasztó volt, sógornője, *Nikolajevics* Livia grófné, aki Tolsztojával fólválva ápolta a nagy író, rá akarta beszélni Tolsztojt, hogy hívasson papot. Tolsztoj erre mosolyogva válaszolt:

— Ugyan minek? Hát nem vagyok-e így is igazi és jó keresztény? Aztán meg ugyan melyik pap merészrűdnék hozzám jönni a szent szindusban levő barátaim írásbeli engedelmét nélkül? Ne is beszéljünk erről többet!

— **Crispi betegsége.** *Nápolyból* jelentik, hogy *Crispi* állapotában állandó javulás konstatalható. Egy később érkezett távirat szerint *Crispi* állapotában — mint a ma reggel kiadott orvosi jelentés mondja — a javulás tartós. A beteg meglehetősen nyugodtan töltötte az éjszakát.

Rómából táviratozzák, hogy *Crispi* sokkal jobban van. A beteg már jobban táplálkozhatott és a szív-működése normális. Az orvosok remélik, hogy felgyógyul.

— **Bucsu a szervitaknál.** A szervita-rend belvárosi templomában, szent Annának, a templom patronájának névünnepe alkalmából holnap, pénteken tartják meg az évente szokásos bucsut. Az ünnepi zenés nagymise délelőtt fél tízkor lesz.

— **Kisfaludy Sándor emléke.** A Magyar Nemzeti Múzeum kertjében művész szobor őrzi *Kisfaludy* Károly emléket. Ez a szobornü *Ferenecy* Istvánnak az uttőró magyar szobrásznak kiváló alkotása. A Múzeum képtárának előcsarnokában *Kisfaludy* Sándornak, a „Himfy dalai” költőjének bronzba öntött emlékszobra állott, amelyet szintén egy régi magyar szobrász mintázott. Ezt az emléket közelebb a Múzeum kertjében állítják föl, ahol méltó párja lesz a másik *Kisfaludy* szobornak.

— **Krüger gyászsa.** A bibliás öregnek, *Krüger* elnöknek kedélyállapota, mint Hágából táviratozzák, természetesen nagyon nyomott, hisz leghevíbb barátját, élete párját veszítette el. De egészsége nem rendült meg. Némi vizaszul szolgáltnak neki azok a résztvéttáviratok, amelyeket mindenfelől kap. *Vilma* királynőn kívül a *cár*, *Vilmos* császár és *Louise* elnök is kondoleált *Krüger*-nek. A *cár* gróf *Lambdorff* külügyminiszter utján fejezte ki részvétét. Kondoleált *Mária* volt nápolyi királyné és *Bilow* kancellár is.

A sulyos sorscsapásról *Krüger* unokája, *Eloff* értesítette táviratban, amely így hangzik:

Szeretett anyáék tegnap délután öt óra tizenöt perckor elhunyt. Legutolsó szava ez volt: *Mondd meg atyádnak, hogy minden bizalma az Urban legyen.*
Eloff.

— **Uj pénzügyigazgató.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Wolfrumb* Károly miniszteri titkárt és pénzügyőrségi központi főfelügyelőt, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozásával és a VI. fizetési osztályba való sorolással, Budapest 16- és székvárosi pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Petőfi halálának évfordulója.** *Petőfi* Sándor, a lángszavu költő halálának ötvenkettedik évfordulóját számos helyen megülik az országban. Nagy ünnepegre készülnek különösen Segesvárott. Az ünnepegség a fejérgyházai csatasíkon levő emléknél lesz, *Petőfi* halálának állítólagos szinbelyén. Az erdélyrészi 48/49-es honvédek nagy számmal fognak az évforduló alkalmával a sírnál megjelenni, sőt a fővárosból is sokan lerándulnak.

— **Orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése.** A magyar orvosok és természetvizsgálók idei vándorgyűlésüket *Bártfán* tartják meg a jövő hónap 21—24-ig. A most megállapított program szerint a vándorgyűlés augusztus 20-án tartja ismerkedési estjét *Bártfán*. Augusztus 21-én délelőtt 10 órakor ünnepies megnyitó üés. Az elnöki megnyitó beszédet *Berzevicy* Albert országgyűlési képviselő mondja. Titkári jelentés dr. *Prochnov* Józseftől. Megemlékezés *Farkas* Jenő és *Fodor* József választmányi tagokról, dr. *Udránszky* László egyetemi tanártól. Ezután a maláriáról és szunyogokról tart előadást dr. *Horváth* Géza muzeumi igazgatótól. Délután az orvosi szakosztályt megnyitja dr. *Dollinger* Gyula egyetemi tanár az „Orvosképzésről” című előadással. Augusztus 22-én délelőtt 9 órakor a természetudományi szakosztályt megnyitja dr. *Mágócsy-Dietz* Sándor „A honi botanika a múlt században” című előadással. Tíz órakor a társadalmi tudományi szakosztályt megnyitja gróf *Mayldth* József „A szocializmus multja, jelene és jövője” című előadással. Augusztus 23-án szakülés és tudományos est. Augusztus 25-én délelőtt szakülés, délután ünnepies záróülés *Bártfán*, a város új dísztermében. Kirándulások a gyűlés tartalma alatt *Zborára*, a gyűlés után augusztus 26-én *Krynitzára*, *Galicziára*.

— **Az iskolai játékok.** *Wissics* Gyula kultuszminiszter a középiskolák felső osztályaiban is elrendelte a kötelező játékokat. Most már tehát a játék a középiskolák összes osztályaiban kötelező.

— **Ki a rendőrség?** Mint valami gazdag szép lányért két lovat, úgy versenyez a budapesti rendőrségért az állam és a főváros. A város, mivel a rendőrség fenntartási költségeinek felét fizeti, a derék testületet átirataiban *fővárosi rendőrségnek* titulálja. Ez is szép cím, de a rendőrség nem éri be vele. Az ő fenntartása költségeinek felét az állam fizeti; ő tehát nemcsak székesszékfővárosi, hanem ezenkívül *magyar királyi államrendőrség* is. Erre azután kitört a papirosháború a főváros és a rendőrség között. A főváros mozgósította az oknyomozást és törvényekkel argumentált. Paragrafusokra hivatkozik és ezekből vett citátumokkal bizonyítja, hogy a rendőrségnek csak a *fővárosi jelző* dukál és semmi más. Természetesen a rendőrség se hagyja magát és ha már paragrafusokkal nem érvelhet, a kvótára hivatkozik. Ha az állam is annyit fizet, mint a főváros, annak a nevét is beleveszi a maga címébe. Ha azonban a titulus egészen magának követeli a főváros, követelje magának az egész költséget is. Így nyilatkozik a rendőrség. Mi pedig, adófizető polgárok, folyton azt olvassuk: az állam fizeti, a főváros fizeti, az állam pénze, a főváros pénze — holott alapszabályban véve mi fizetünk és a pénz a mi pénzünk. Gyönyörű harc, igazán komoly és magas színvonalon álló dolog ez a vita a két testület közt, látszik, hogy nyár van és nincs egyéb dolguk.

— **A szultán ígérete.** Csak írott malasztanak bizonyult a szultánnak az az ígérete, amelyet az orosz nagykövetnek tett az állítólagos bolgár összeesküvők megkegyelmezése dolgában. Ezt a hírt sok lap közölte és nemcsak a foglyok családjai is megtudták az örömdetes hírt. El is hitte mindenki és sok feleség, anya, gyermek és rokon vágyva várta a pillanatot, amikor kedves embere kiszabadul a fogságból. Tegnap reggel még nagy bizalommal voltak a foglyok a szaloniki citadellában, amikor egyszerre megnyílt a börtön ajtaja, de nem azért, hogy szabadulást adjon, hanem azért, hogy katonák és rendőrök lépjenek be, akik tudtára adták a gyanútlan foglyoknak, hogy *azonnal kényszermunkára Kis-Ázsiába kell mennők.* Azt megengedték a bolgároknak, hogy hozzátartozóikat értesítsék és nemcsak a megengedett jelenetek voltak a cellákban. Am a bucsuzásra csak rövid időt adtak. A foglyokat kettesével összeláncolták és a forró déli napon a kikötőbe szállították. Szaloniki bolgár lakói néma izgatottsággal nézték megláncolt földieiket. Még a papok is meg voltak láncolva, valamint dr. *Tatarscev* és *Nikolov*, városzerte ismert könyvkereskedő. A foglyokat beteltek a készen levő bárkába, amelyek a török gőzökre szállították őket és alig hogy a bárkák eltávolodtak a partról, a foglyok énekelni kezdtek és éneklésből kihallatszott bizodalomuk az isteni gondviselésben.

— **Portugália bora.** Hihetetlen, de igaz, hogy Portugáliát a borbafulás veszedelme fenyegeti. Rettentően sok a bora, annyi, hogy a leg hivatalosabb jelentések szerint hat millió hektoliter bor hever a pincékben megihatatlanul és mind ennek a tetejébe még borzasztóan jó szüret fenyegeti a szegény portugáliákat. Mindez úszintén szólva némileg meglepetésként hat, mert ezt a portugáliai hírtelen borbőségét nem jelölték előre semmiféle erre vonatkozó fenyegető hírek, s arról sem igen hallottunk, hogy a potugalok állandó bormámorban kóvályognának. Mert végre is ahol annyi a bor, ott csaknem ingyen adhatják, s borbőzben élni a nép általános meggyőződése szerint, nem az utolsó állapot. Furcsa az eset azért is, mert csak nemrégiben is Portugália szegényes pénzügyes viszonyairól is jöttek szomorú táviratok. Már pedig ahol annyi rengeteg millió hektoliter bor van még most is, mennyit adhattak el eddig, s ha olcsón is adták, a nagy forgalom csekély hasznelvén mellett szép jövedelmek folyhattak be Portugáliában, úgy a határon belül, mint kívülről is. Mert vannak olyan országok is, amelyek nem dicsékedhetnek annyi borral, mint Portugália, s ha itt olyan szívesen adják a bort, csak ide fordultak. Mindenesetre kissé titokzatos a dolog, de elvégre, ha csakugyan van annyi bor Portugáliában, mint amennyit azok a hivatalos jelentések állítanak, nyugodjék meg a derék ország. Idővel annyi ó-bora lesz, hogy annak a révén a leggazdagabb nemzetek közé emelkedhetik.

— **A robbanás áldozatai.** Mint *Budweis*-ből jelentik, *Kimberg* közelében a sziklarepszési munkálatoknál nagy szerencsétlenség történt. Egy lőporraktár eddig fel nem derített okból felrobbant. A robbanásnak hat emberélet esett áldozatul.

— **Házasság.** *Pál Flóris*, a központi statisztikai hivatal főtitkja, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa e hó 27-én délelőtt 11 órakor vezető úttársa a terézvárosi plébániatemplomban kelemenfalvai *Hazucha* Etelkát, néhai kelemenfalvai *Hazucha* Lajosnak leányát.

Almássy András városi hivatalnok eljegyezte *Reisinger* Gizellát Székeshérvárról.

Hegedűs Sándor kiscelli máv. hivatalnok e hó 23-án tartotta esküvőjét *Sally* Orsolya kisasszonnyal, özv. *Sally* Józsefné, nagyszükei postamesterné leányával.

— **Gyermekmenhely Szabadkán.** *Ruffy* Pál országgyűlési képviselő, kormánybiztos dr. *Fáy* egészségügyi felügyelő jelenlétében *Schmausz* főispán, *Massich* polgármester és a jótékony egyesületek elnökeivel értekezletet tartott a Szabadkán felállítandó országos gyermekmenhely-szanatórium tárgyában. Az értekezleten megállapították, hogy a város ingyen telket ad és hogy az egyesületek a kitűzött célokhoz hozzájárulnak. Az építést ősszel már meg is kezdik.

— **Nem érnek rá a város loval.** A sátor-alja-ujhelyi kórházban az elmúlt szombaton reggel meghalt egy szegény kislaludi parasztember. Olyan szegény ember, aki után még annyi se maradt, amivel koporsót lehetne venni számára. Feleség azonban maradt s az asszony fűhöz-fához szaladgált a könyörgéssel, hogy tessék el az urat. A városházán azonban azt mondták neki, hogy majd ha ráérnek. Ezzel küldték el szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden is, ami összesen négy nap. — Ez bizony sok. A város ígás lovainak egyéb elfoglaltsága miatt nem volna szabad ebben a pokoli melegeben ilyen példátlan mulasztást elkövetni. Nem is szölok arról, hogy egy holttestet négy napig hevertetni, nagy durvaság. Különbben kissé hihetetlenül hangzik az egész történet.

— **A tüdővész ellen.** A londoni tüdővész-kongresszus gyógy- és kortáni-szakosztálya tegnap, — mint Londonból jelentik, — közös tanácskozást tartott, a melyen a *tuberkulinról* tanácskoztak. Az ülést dr. *Heron* előadása nyitotta meg. *Heron* határozottan állást foglalt a *tuberkulin* gyógyító és diagnosztikus értéke mellett és azt mondta, hogy a kifogások, a melyeket a tuberkulinnak gyógyszerül való használata ellen tesznek, onnan származik, hogy nem követik a tuberkulin föltaálójának utasításait. A betegség diagnózisa szempontjából egyetlen más szer sem vetekedhetik a tuberkulinnal. *Heron* azzal fejezte be előadását, hogy hálás elismeréssel adózott *Koch*nak. *Koch* tanárt, mikor szólásra föllélt, szimpatikus tüntetéssel üdvözölték. *Koch* kimutatta, milyen fontos szer a tuberkulin a tüdővésznek korai stádiumban való fölismerésére és megmagyarázta a tuberkulin alkalmazásánál követendő eljárást. *Fränkel* berlini tanár fontos gyógyítószernek mondotta a tuberkulint, csakhogy alkalmazásában nagy türelemmel és óvatossággal kell eljárni.

A kongresszus tegnapi nyilvános ülésén *Brouardel* tanár tartotta a föelőadást, amelyben többek között kijelentette, hogy éppenséggel nem csatlakozik *Koch* tanár nézetéhez, hogy a tüdővész nem vihető át az emberre tüdővészess marhák tejével vagy hússal. A tejtermékeket szigorúan kell ellenőrizni, amint Svéd- és Norvégországban ellenőrzik. *Brouardel* is kétségtelennek tartja, hogy a *tuberkulózis* gyógyítható. Ő is hadjártot hirdet a betegség ellen és különösen azt kívánja, hogy a betegség mivoltának ismeretét minden tartományban, minden államban terjeszték a lakosság között, hogy az egész világ közreműködjék az emberiség e csapásának kiirtásában.

Ma délután *Smith* Robert, a közegészségügyi intézet elnöke ebédet adott *Koch* tanár tiszteletére és ebéd alatt az ünnepelt tudósnak átadta a vezetéke alatt álló intézet disztagságáról szóló oklevelet.

London, július 25.

Edvárd király ma délután a Marlborough-Houseban a tüdővész-kongresszus külföldi delegátusait fogadta. A király beszédében megjegyezte, hogy óhajta remélni a rettenetes betegség leküzdésére irányuló tanácskozások sikerét. A leglényekőbb érdeklődéssel vitéltetik ez ügy iránt, ugymint minden iránt, ami a nép egészségére és jólétére vonatkozik.

— **Jobban tudja az utat.** Pécsnek van egy állandó részge, aki minden éjszaka egy rendőr szives kíséretét veszi igénybe. A rendőr természetesen nem haza, hanem a rendőrségre kíséri. Tegnap este tíz óra után is ilyen kísérettel botorkált a részge a rendőrség felé. A Buza-téren megállt aztán megszólalt:

— Bocsánat, erre rövidebb az út — mondotta a rendőrnek és az országot felé akart elindulni. Ez azonban a Király-úton át akarta bekísérni.

— Ne okoskodjék, hanem előre! Én jobban tudom, merre közelebb, szölk a rendőr és nagyot lödített a részgezen.

— No már ez nem igaz. Maga csak két, vagy három napban egyszer teszi meg az utat, engem pedig mindennap bekísérnek . . .

És elindultak az országot felé.

— **Kisiklott vonat.** *Zürich*-ből táviratozzák, hogy Baden—Páris között közlekedő személyvonat St.—Johann állomás mellett tegnap délután kisiklott. A pálya az állomás közelében hirtelen és erősen hajlik és azt hiszik, hogy a kisiklás azért történt, mert a vonat ott is nagy gyorsasággal robogott. A kisiklás következtében a vonat felborult. *Egy asszony meghalt, négy utas súlyosan megsebesült.* Az anyagi kár igen nagy.

— **Musulino barátja.** A hazudozáshoz bizonyára egészen külön talentum kell. Akik soha sem tudnának egyetlen hazugságot kimondani, nem is fogják megérteni soha, hogy miképpen nyithatja ki valaki a száját valótlan dolgokra. Azok tehát ugyancsak nem lesznek tisztában Maviglia Bonaventura urral, Africo calabrai község polgármesterével, akin most egész Olaszország mulat. Ez a polgármester nemrégiben elment Rómába, s nem kevesebért, mint azért, hogy a kormányval tárgyaljon Musolino, a hírhedt banditavezér megadása dolgában. Persze ez nem is kerülhetett sorra, de, gondolta Maviglia Bonaventura, ha már egyszer Rómában járt, ne járt légyon hiába. És amikor hazaérkezett, olyan háryádával szolgált az ő községe népének, hogy csak úgy porzott. Elmondta, hogy mikor Margit királyné megtudta, hogy ő Rómában van, meghívta ebédre és bemutatotta neki Heléna királynét és Jolanda hercegnőt is. Ebédközben az özvegy királyné kedélyesen elbeszélgetett vele és nagyon csodálkozott azon, hogy ő a hig tojást a héjával együtt eszi. Azután a polgármester fölmutatta a községnek Umberto király arcképét, meg egy szivartárcáját és a meghatottságtól remegő hangon mondta el, hogy mind a kettőt Margit királyné adta neki. Az utóbbi Umberto király tulajdona volt. Mikor távozott a palotából, Heléna és Margit királynék kikísérték a kapuig és így szölkett hozzá:

— Tiszteletük az africoi lakosokat, ön pedig ha ismét Rómába jön, tisztelje meg újra a királyi házat látogatásával.

Ez a hallatlan hazudozás nem maradhatott büntetlenül. A község szájtátva hallgatta a mesés élelményeket, de mégis akadt egy ember, akinek szegret ütött a fejébe a dolog. Fogta magát és megírta az egészet a *Corriere di Napoli* című lapnak. És azért juthatott el ez a história mihoz-zánk is.

— **A három védelme.** Ily cím alatt megírtuk, hogy a nagyvezér körözüénynt bocsátott ki, amelyben megtiltja, hogy keresztény nevelőket alkalmazzanak a mohamedán családok. Ezzel a három mohamedán erkölcsi akarják megvédeni. De a rendelet megoklása ugyancsak furcsa.

„Tudvalevő dolog — így szölk — hogy egy idő óta germán országokból sok fiatal nő jön ide, hogy házainkban szolgálathoz jussanak. A becsület a mohamedán nevelés alapja. De vajjon megteleznek-e ezek a személyek e kívánalmaknak? Százuk közül 99 kétes eredetű. Csak meg kell nézni az arckifejezésüket s rögton tisztában lehetünk alacsony származásukkal. Sokkalta többet foglalkoznak a ruházatukkal, mint a gyermekekbe oltandó erkölcsi érzéssel. Hetenkint egyszer szabad napjuk van. Vajjon hol töltik ezt? Szuggesztív tartalmu leveleket kapnak. Ezeket elolvassák s újra olvassák és mély sóhajtaba törnek ki. A gyermekek különösen hajlandó az utánzásra s a gyermek híven utánozza azt, amit a nevelőtől lát. Ez szokásává lesz és befolyásolja jövőjét. E személyek egyik főgonddja az is, hogy miképpen öltöztessék a gyermekei. S a ruhák, amiket rájuk kényszerítenek, ellentétben állanak a mohamedánok erkölcsiével és szokásaival. Továbbá európai szólásformákra és keresztény tanokra tanítják a gyermekeket. Mindez kivetni való s ezzel szemben erőteljes állást kell foglalni.”

Ilyen a tartalma a rendeletnek, smelynél cífrábat még nem látott Konstantinápoly.

— **Becsipett betörők.** Módoson a napokban *Roth* Jakob elment hajnali négy órakor a pálinkamérőjébe, hogy felnyissa és megkezdje napi munkáját. De nem kellett megnyitnia a boltját, mert már nyitva volt. Még nagyobb volt aztán a meglepetése, amikor bent négy idegent látott, akik teljesen elizva, pálinkáztak. Mikor *Roth* Jakob bement hozzájuk, őt is biztatták, hogy igyék velük. *Roth* Jakob bizony nem kért az italból, hanem rohant a városházára rendőrökért, s azok aztán elfogták a négy idegent: *Princez* Adolfot, *Giszvén* Henriket, *Büchler* Ferencet és *Schwartz* Lipótot, akik alig tudtak megállani a lábukon. Hamarosan kiderült róluk, hogy országzserte körözött betörők, akik ezuttal Módot tisztelték meg s azon az éjszakán négy üzletben törtek be, de vesztükre füzeres boltban is jártak s szerencsétlenségükre nem tudtak ellentállni a csemegéknek és az italoknak. Lakmároztak és leitták magukat. A pálinkásboltba már becsipre érkeztek és ott egyáltalában semmi sem törődtek már. A négy boltból kilencszáz koronát vittek el, de ez a pénz megvan.

— **Kardpárba.** *Ujvidékről* táviratozzák, hogy az odaváló honvéd-laktanyában ma délelőtt 11 órakor dr. *Nemes* ügyvéd *Szemő* Gyulával kardpárba vitt, amelyben *Nemes* a hüvelykujján könnyű sérülést szenvedett. *Szemő* sérületen maradt. *Szemő* Gyula tudvalevőleg a napokban *Ujvidéken* inzultálta dr. *Nemest* és ez volt oka a párbanak.

— **Asszonyuralom Lincolnban.** Lincoln városának New-Jerseyben azelőtt talán semmi baja nem volt, az emberek ebben a csinos városban elégedetten és boldogan éltek, amíg a végzet különös rosszindulatából az asszonyuralom felül nem kerekedett. Mert tény, hogy asszonyuralom is volt Lincolnban, s a város férfinepe most büszke önértelmet veri a mellét, mert napnál fényesebben bizonyult, hogy az asszonyuralom milyen kárhozatos eredménnyel járt. Ennek a históriájára pedig ugyancsak változatos. Tudvalevő, hogy odaát Amerikában az asszonyok erősen kardoskodtak a mellett, hogy nekik tevékeny rész engedessék a közigazgatás intézésében. A buzgó mozgalomnak meg is lett az a következménye, hogy egynemely helyen a nők szavazójogát elismerték, s magára Lincolnra nézve végül az történt egy szép napon, hogy a városi tanácsba két asszony ült be. A lincolni férfiak, akik eladdig gyöngödédek és udvariasak voltak az asszonyi nem iránt és egynemely bizalmas tanácsadásban szívesen ismerték el a nők szellemi képességeit, egyszeriben féltékeny ellenfelekké változtak át, s az ellenséges hangulatból az pattant ki, hogy a városi tanácsnak négy tagja egyenesen elviselhetetlennek találta az asszonyokkal való együttműködést a közügyek intézésében. Le is vonták magukra nézve ezek az urak a konzekvenciát és kivonultak a tanácsból. A megüresedett négy városatyai álláson kapva-kapva a sikertől fölhevült asszonyok és el is érték, hogy még két hölgy ülhessen be a tanácssterembe. Amind nagyobb tért hódító asszonyuralomnak egy szép napon azután az a figyelemreméltó gondolatuk támadt, hogy a korcsmák semmiképpen nem üdvösek a városra nézve és egyszerűen beszűntették a korcsmákat. Képzelték, milyen hatása volt ennek az erélyes rendelkezésnek, a férfiak igazán nem irták a dolgot az asszonyuralom rovisára. — Nincsen egészen világosan körvonalozva abban a tudósításban, amely minderről beszámol, hogy ezzel a drákói rendelettel kapcsolatosan-e, vagy sem, de közvetlenül érvénybelépése után megtörtént, hogy a polgármester, az öreg Silas Drake, aki még a polgárháborúból való veterán, szóval az öreg Silas Drake megbolondult és lemondott polgármesteri állásáról. Ismét nem állapítható meg tisztán, az asszonyok okozták-e, de bizonyos, hogy a férfiak nekik tulajdonították azt a sok romlást, ami ezek után a városra szakadt. A város adóssága nőttön-nőtt, az üzlet pangott, nagyon válságos állapot fejlődött ki. Erre azonban megembelelt a rezignáló férfitárs és olyan obstrukciót fejtettek ki, hogy az asszonyoknak kellett most már ott hagyni a csatateret. De rosszul vélekedik felőlük az, aki azt hiszi, hogy ezzel a harcuk vége lett s a hölgyek megszegyenülten visszavonultak kudarcukkal. Ezt nem tették, hanem ősi fegyverükhöz, a cselszövényhez fordultak és intrikálásuk nem vészett kárba, bosszút állottak. Ugyanis kijárták, a kormányt, hogy a város állami igazgatás alá kerüljön és pedig olyanformán, hogy a város vagyonát nyilvánosan elárverezték. Így áll a helyzet ezidőig. Hogy ezek után valami nagy kilátása lehetne Lincoln városának népeinek a csöndös békére, azért alig mérhetné valaki tűzbe tenni a kezét.

— **A hőség.** Washingtonból táviratozzák, hogy az ottani meteorológiai intézet jelentése szerint nincs rá kilátás, hogy a középső és a nyugati államokban egyhamar enyhülne a hőség. St.-Louisban az utolsó huszonegy óra alatt negyven ember halt meg a nagy hőség következtében. New-Yorkból jelentik, hogy a Commerce nevű napilap táviratilag megkérdezte a veszélyeztetett kukorica-termő vidékeken lakó bankárok véleményét a várható termés felől. A bankárok azt válaszolták, hogy Jova, Missouri, Nebraska és Kansas államokban háromszázötvenkét millió bushellel kevesebb van kilátás vagyis körülbelül félmilyira, mint tavalyi termelt. Az a legkedvezőtlenebb jelentés, amelyet eddig irányadó helyről kiadtak. A newyorki lap kiszámítja, hogy a mostani árakat alapul véve, a kukoricatermés értéke ötven millió dollárral nagyobb, mint a szárazság előtt volt. Ugyanígy arányban emelkedett a buza értéke is.

New-York, július 25.

A brooklyni hidat tartó vasoszlopok között néhányan az éjjel elváltak a hidestől, amely ennek következtében hat hüvelyknyire leereszkedett. A nagy közönség a bajt észre sem vette, míg a rendőrség a hidat reggel 7 óra tájban elzáratta. A forgalom ennek következtében nagyon megakadt. Szakértők véleménye szerint a bajt a nagy hőség okozta.

— **A Szünidei Gyermektelep-Egyesület** a Balaton mentén Erzsébet királyné nevében szünidei gyermektelepet szándékozik létesíteni. E célból a napokban a zugligeti Fácánban nemesszivi emberbarátok ünnepélyt rendeztek, amelynek tiszta jövedelme 2259 korona volt.

— **Ellopott festmény.** Rómából jeleik, hogy a Santa Sabina templomból ellopták Sassostratonak a Madonnáját, amely két méter magas és egy méter husz centiméter széles, nagy értékű.

— **Sánta István.** A szegedi kerületi börtönben van a többek között egy Sánta István nevezetű rabkatonája is. Nazarénus és most már éppen a nyolcadik esztendeje ül a börtönben azért, mert a vallás parancsolata értelmében nem fog fegyvert a kezébe. Mikor először jelentette ki, hogy még a kezébe se fogja a Manlichert, nemhogy tüzeljen vele. Őt esztendei börtöure ítélték. Amikor kiltelt az ideje, urja megkínálták a puszkával. Akkor is visszautasította és akit őt esztendei börtön se tör meg, azt a néhány hátbaütés se változtatja meg, amely kijár ilyenkor a nazarénusoknak az a tiszt uraktól. — Ujra becsukták három esztendőre. Ennek a három évnek az utolsóját tölti ki az idén. Októberben szabadul ki, éppen abban a hónapban, amikor bejönnek mindenfelől a regruták. Közöttük egy csomó nazarénus vallású gyerek. Majd láthatják, hogy Sánta István híve a hitének, mert Sánta István urja csak nem fog fegyvert s most már a legkisebb rátát üli majd le a börtönben. A két esztendőset. Azután aztán mehet hazá üszetörve, betegen. — Annyi ló-ápoló, kovács, suszter, szabó, tisztiszolga van a hadseregben, hogy talán akadna ott minden nazarénusnak egy-egy ilyen fegyvertelen hivatal. Végre is ki kellene már találni valamit ennek a bajnak az orvoslására. Csak Szegeden harminchét nazarénus van ez idő szerint bebörtönözve.

— **A Matterhorn halottjai.** Az Alpeseknek egyik felhők fölé emelkedő csucsan, közel az olasz határhoz, a Monte-Rose szomszédságában, a Matterhorn nevű hegytetőn: gonosz tündér lakik. A természetnek magas, hideg és fényes templomát választotta ki magának lakóhelyül a gonosz tündér és arra a fennsíkra csalogatja föl az embereket, ahonnan lefelé tekint a szem a napsugártól beragyogott gleccserekre. Soha se lesz annyi gyémántjuk a föld összes uralkodóinak, mint amennyi itt beragyogja a szemhatárt.

A Matterhorn 4482 méter magas és egyezer méternyi mélységben terülnek el alatta a jéghegyek. Ezt a tündérlakta csucst megmászni a legkötürőbb angol turistáknak megújuló vágya. Az 1832-ik évben sikerült először a hegyrom tetejét megközelíteni. A csucspontot csak 1865-ben érték el a legjelesebb angol hegymászók és akkor is életével fizette meg közükök egynéhány a fenséges panorámát. Ma ismét három angol turistát, két hölgyt és egy férfit csalogatott föl a Matterhorn tetejének közelébe a gonosz tündér: — a halállal való kacérkodás vágya. Mind a hárman lezuhantak a mélységbe és szörnyet haltak.

— **Lerombolják Michelangelo házat.** Kegyeletes emléktől szentelt házat rombol le Rómában a város szabályozási regula. Lebonjták azt az épületet, amelyben a nagy Michelangelo élte utolsó husz évét, s ahol gyönyörű szonettjeit írta Vittoria Colonnához. A ház beleszik abba a szabályozási vonalba, amelyet Viktor Emánel nagy emlékműve megkíván. Michelangelo 1561. februárig lakott ebben a házában. Ott halt meg, holttestét egy szomszéd templomban helyezték örök nyugalomra. A házat 1866-ban emléktáblával jelölték meg, most ez az emléktábla elvándorol valamelyik muzeumba, a nagy művész emléktől megszentelt ház pedig eltűnik a föld színéről.

— **Halálozás.** Gyász érte a budapesti büntetőörvényészek bírói karát. Dr. Loebin Henrik törvényészi albiró, vizsgálóbíróhelyettes tolyó hó 23-án este életének 37-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultat ma délután 4 órakor temetik az ú izraelita temető halottasházából. A ravatalra a bírói kar gyönyörű nagy élővirág koszorút küldött, amelynek széles selyemszalagján ez a felirat olvasható.

A budapesti kir. büntetőörvényészek és járásbírók — teletelhetlen tagjának.

A temetésnek a törvényészek s büntetőjárásbírók bírói kara Lenk Gyula ítélőtáblai bíró, helyettes elnök vezetése alatt testületileg vett részt.

Dudler Dávid fővárosi vállalkozó tegnap Budapesten meghalt. Az elhunytban, akit holnap délelőtt 10 órakor helyeznek örök nyugalomra, Dobó Miksa hírlapíró kollégánk, a *Neues Pestor Journal* munkatársa testvérbarátját gyászolja.

Igmándy Piroksa, Igmándy Mihályának, a Foncière biztosító-társaság osztályfőnökének kis leánya, meghalt Budapesten.

— **Tömeges áttérés.** A horvátországi Nyikinczéről írják, hogy ott az elmúlt napokban 80 katolikus magyar család tért át a református vallásra és az áttérések még egyre folynak. Hír szerint egész községek fogtak meg áttérni. E tömeges áttérés oka az, hogy *Strossmeyer* diakovári püspök nem engedte meg a magyar nyelv iskolai tanítását.

— **Telefon Budapest és Prága között.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter az osztrák kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg megengedte, hogy augusztus 1-től kezdve Budapest és Prága városok között a közvetlen távbeszélő forgalom életbe léptetessék. A beszélgetések lebonyolítására ugyanazok a szabályok érvényesek, amelyek a budapesti-bécsi távbeszélő forgalmat illetőleg meg vannak állapítva. A beszélgetési díj 3 percre tartó egyszerű beszélgetés után 4 korona, elsőbbségben részesülő sürgős beszélgetés után pedig 12 korona.

— **Biharvármegye Pista bácsija meghalt.** Pista bácsi hajdu volt a vármegye szolgálatában és a napokban halt meg kerekén száz esztendőskorában. Elete fogyatélag hűségese teljesítette a kötelességét és hegyesre pödört ősz bajszu öreg ember volt, de senki se olvashatta volna le a piros-pozsgás arcáról a száz esztendőt. Ismerte az öreget mindenki, aki a vármegyházán megfordult. Tiszta Kálmán is szívesen elidőskült vele a régi jó időkörül. Egy beszámolója alkalmával több képviselő is lekísérte Nagyváradra a generálist. Ebből a kíséretből egy kérdezte meg Pista bácsitól, hogy hány fia van.

— Hát ugy ötszáz — mondta az öreg. — Ha nem több...

— Ötszáz? Hogy érti ezt? — Hát csak úgy, hogy ezek az urak itt mind az én kezem alatt nőttek föl.

Az öreg szolga halálát illendően meggyászolta a megye is. Koszorút tett a koporsójára és a megyeházára is kitétték a fekete zászlót.

— **Tüzilármegye szinkörben.** *Gyulan*, mint onnan jelentik, nagy ijedelem támadt a minap az *Erkel-Szinkörben*. Az *Oskay brigadéros*t játszották és az első felvonás vége közeledett. A zinen *Keszler Ede* (*Oskay*) és *Kápolnay Juliska* (*Tizsa Ilona*) voltak, mikor egyszerre a sugólyuk baloldaláról *just szállott fel*. A közönség észre vette ezt s a nagy lármára az előadás rögtön megszakadt. Olyan zürzavar támadt, hogy könnyen baj eshetett volna. Hiába csitigatták a szinpadról a nézőteret, végre is a függönyt kellett lebecsajtani. Mintegy tíz percig tartott a zavar, míg végre folytatták az előadást. A tüzilármegye onnan keletkezett, hogy a rosszul elszigetelt *csengővezeték*ből *kipattant szikra belekapott a palotát egy deszkájába*.

— **Az utóak éjjeli jelzése.** Budapest éjjeli képe egy kis változással lesz gazdagabb a legközelebbi időben. A főváros utcáira éjjel nagyon bajos ráismerni a tájékozatlannak. Sőtét is van, és a jelzőtáblák többnyire kopottak és a betűk aprók és az időtől szintén megviseltek. A főváros tanácsa éppen azért elhatározta, hogy a közönség tájékoztatására az utcákat éjjel a lámpákon transparensekkel jelzi.

— **Ökörütés népnép nélkül.** A petroléumot nemskára kisorsítja a világító anyagok sorából a gáz és a villamosság. De különösen a villamosság, amelynek az elvezetésére elég két száz elszigetelt sodrony. Nem is kell túlságosan fölszigazott fantázia ahhoz, hogy az ember a falusi építkezés jövőjét is úgy képzelte el, hogy mikor a házaikat építik, már belekapcsolják a villamos drójtát a megyei központi villamos telep hálózatába. — Orvosság lesz a petroléumból. Nagyon öreg asszonyok fogják javallani belsőleg, külsőleg s igen-igen jámbor népek élnek majd vele. No meg fölhasználják majd az állatgyógyászatban is, mint ahogy ma is divatban van például az a paraszt orvosság, hogy ha a disznó megcsömörölt, hát akár-hogy is tiltakozik ellene, petroléumot öntenek a torkába. S míg csak egészen el nem fogy a világrol, hát fog egynemely kalamitást is okozni. Az is megeshetik még majd vege gyakran, ami egy kolozsvári külvárosi gazdaembert megrémített kissé a napokban és a mibe majdnem megsült egy ökör — népnép nélkül. Az állat nem evett, sehogy se evett. Mindent megpróbáltak vele, füvetek adtak neki, meg mindenféle iótt italokat... Az ökör azonban nem engedte kizavartatni magát az étvágytalanságból. Erre aztán ráfanyalodott a gazda arra az orvosságra, ami mindegyre jó. Bekente az állatot petroléummal, idáig még nem lett volna ártalmára a betegnek a gyógyszer. Hanem aztán éjteltájban a gondos gazda újra meglátogatta a páciensét, még pedig gyertyával, s a mig körülvizitálta, szerencsésen lól is gyújtotta. Mikor az ökör hátán lobogni kezdett a szőr, elkezdte tüzni. Attól persze még magasabba csapott a láng. A szokatlanul nagy világozásra szaladt ki az istállóba a gazda felesége, aki aztán eloltotta az ökröt. Ez esetben talán inkább belsőleg kellett volna alkalmazni az ökörbe a petroléumot. Oda nem lehet benyulni a gyertyával.

— **A Kereskedelmi Akadémia ösztöndíjával.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a Budapesti Kereskedelmi Akadémiánál alapított s az 1901-2. tanévre üresedésbe jött tandíjmentességi ösztöndíjakra. Az ösztöndíjakért folyamodhatnak a kamara kerületében (Budapest székesfőváros, Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyeben, Fejérmegyeben, Székesfehérvárott vagy Kecskeméten) született vagy illetőséggel bíró jó előmenetelt tanúsító kereskedelmi akadémiai tanulók vagy oly ifjak, akik az akadémiába belépni óhajtanak. Az iskolai, valamint születési bizonyítványt felveszert kérvények, amelyekben a pályázó család és vagyoni viszonyai ismertetendők, augusztus hó 25-ikéig a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál (V. Szemere-utca 6.) nyújtandók be.

— **Zivatar Londonban.** Londonból táviratozzák, hogy ott ma délután több órán át nagy zivatar dühöngött jégesővel, folytonos villámlással és zuhogó esővel. A víz hőlappalgyótt az utcákon és behatolt a lakásokba. A földalatti vasut egy részét elöntötte a víz. A forgalom rövid időre megszakadt.

— **Rablógyilkosság.** Tegnapelőtt három órakor két másosai mezőrendőr, amint szokott körutjukat vágzték, az Aradszentmárton felé vezető uton egy gazdátlan kocsit vettek észre, melyből a ló ki volt fogva és a kerekéhez volt odakötözve. A mezőőrök kíváncsiak voltak, hogy kié az elhagyott kocsis s azért odasiettek. Mikor odaértek, véres látvány tárult eléjük. A kocsiiban egy szétszúrt koponyájú, véres ruhájú oláh paraszt feküdt. Mellette állott egy láda, mely fel volt törve és tejesen üres volt. A kocsis mögött egy másik ló legelt az árokban. A meggyilkolt ember hegyvidéki román földmivesnek látszik. A csőszök bejelentették az esetet a község házában, mire a helyszínrre kiment a jegyző, a bíróság és a körorvos. Az ott megejtett szemle után megállapították, hogy előző nap este Nagyhalmady vidékére való román parasztok érkeztek, kik minden vásárra el szoktak járni. Éjjel ott megszállottak és reggel tovább indultak. Ninos kizárva, hogy ezek verkedés közben, vagy talán pusztán rablási szándékból megölték a padurát, mert sok pénz lehetett nála. A csendőrség széleskörű intézkedéseket tett a gyilkosok kézrekerítésére. Azonnali jelentést tett az aradi kir. ügyészségnek, melynek részéről Domokos László kir. alügyész, a bíróság részéről Nagy József törvényszéki bírósági elnök és a boncolás megejtése végett. Magukkal vitték a lényképeket és a hulla lényképezése végett. A lényképeket körözletetni fogják a szomszéd községekben a kirabolt padurán személyazonosságának megállapítása végett.

— **Órült a temetőben.** A kerepesti-úti temető egyik óre tegnap délután egy gyanus viselkedésű embert vett észre a sírok között. A szerencsétlen félig levétközve egy sír mellett imádkozott. Az ór megszólitotta:

— Mit csinál itt?

— Imádkozom. Megöltem egy embert s kérem az istent, hogy bocsásson meg. A kegyelmes király is meg fog bocsátani.

Az ór veletlenül volt azonnal, hogy órülttel van dolga. A Mosonyi-utcai rendőrlaktanyába sietett, ahonnan két rendőr átvitte az órültet a rendőr-órszobába. A rendőr orvos megvizsgálta és konstátálta hogy a szerencsétlen ember órült. Megállapították, hogy *Bádcis* János a neve, baracskai születésű 33 éves bérkocsissegéd. Beszállították a lipótmezei tébolydába.

— **A pestis New-Yorkban.** New-Yorkból jelentik, hogy a *Hohenfels* nevű gőzösn, amely hétfőn Kalcutából New-Yorkba érkezett és azóta vesztéggár alatt van, egy fűtő könnyebb fajta *bubopestis*-ben megbetegedett. Az egész legénységet Swinburne-Islandon tartják. Intézkedtek, hogy a hajókarománnyal fertőzőlelő és a hajót alaposan kitararítsák.

— **A dadogók tanfolyama.** A dadogók és egyéb beszédhibában szenvedők oktatására képező tanfolyam képező vizsgája, valamint az ezzel kapcsolatos iskola növendékeinek vizsgája 29-ikén, hétfőn délután 8 órakor lesz a tanfolyam. Röck Szilárd-utca 10-ik szám alatt levő helyiségében.

— **A hazatért vitéz.** *Kaufmann* Mór őrségségi tanyai félbeszakított mesterségének folytatását és Transvaalba ment barcolni. Aztán megsebesült, hazajött, s ismét órákkal foglalkozott, de olyan módon, hogy a törvény paragrafusaihoz jutott összekötésbe. Elvállalta az órákat javítás végett, de nem adta őket vissza. Egyre több följelentés érkezett ellene a szegei rendőrséghez, s most utjabban a környékbeli vasúti alkalmazottak panaszkodtak be, hogy a javítás végett átadott órákat elsikkasztotta.

— **Öngyilkos postatiszt.** *Keszthelyről* táviratozzák, hogy *Bokros* János 50 éves postaelőőr öngyilkossá lett. Tegnap este 10 óra után a hivatalból kiment gyenesi szállójába s ott elakasztotta magát. Reggel a hivatalból utána küldtek, mire a kis leánya kiment a szállójába, ahol atyját már holtan találta. Özvegyet és négy kiskorú gyermeket hagyott hátra.

— **Vidéki hírek.** *Csongrádról* táviratozzák, hogy egy *Sajó* Mihály nevű földmives miközben lovait usztatta, a Tiszába fult. Holttestét Sövényháza mellett fogták ki. — *Nagy Imre*, királyházi mozdonyvezető e hó 23-án a Tiszában furdott. Furdás közben az ár elragadta és vízbe fult. Holttestét még ma sem találják meg.

— **Karlsbadban,** mint ottani tudósítónk írja, most emelkedett tetőpontjára a szezon. A fürdővendégek tizezrei zavartalanul élvezik a világfürdő minden előnyét melyek között előkelő szerepet játszik az ottani új variété-színház. Ennek színpadán néhány nap óta a világhírű amerikai *Louisiana*-csoporthoz lép fel. A csoportot gyönyörű mulatténekesnek alkotják, kik hangjukkal és szépségükkel valószínűleg szenzációi a karlsbadi életnek. A társulatot *Os-Budavára* ott tartózkodó igazgatója, *Friedmann* Adolf nagy áldozatok árán rövid vendégszereplésre nyerte meg és így nem sokára, már augusztus hó 1-én alkalma lesz Budapest közönségének is e remek énekes-csoport művészetében gyönyörködni. A *Louisiana* amazon-csapat tehát sűrűn lesz az *Os-Budavári* nagy variété augusztusi műsorának, mely egyébként is a legkitűnőbb számokból van összeállítva.

— **Rendőri hírek.** *Eberling* Ferenc lakatoslegény az éjszaka felakasztotta magát a Várhalom-utca 20-ik számú ház kerítésére. Mikor észrevették, már holtan volt. Holttestét az orvostani intézetbe vitték. — *Gyurkó* János napszámos ma éjjel az Illés-utca 34. számú ház előtt megtámadta *Lehrer* Jakab korcsmáros s mielőtt az védekezhetett volna, zsebkésével összeszurkálta. A súlyosan sebesült korcsmáros a dolog-kórházba szállították, a később napszámot pedig letartóztatták.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésben.** A Telefon Hírműködés ma este előzetesnek szórakoztatására cigányzenét fog közvetíteni. A cigányzene-közvetítés 8 órától 11 óráig tart, melyet azonban megszakít a 8 óra 15 percor való tözseolvasás (a frankfurti, párisi értéktözse zárlatok és a berlini tözsetudósítás) és a 10/10—10 óráig tartó esti olvasás, melynek keretében a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság. A cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházban játszó Zöldy Marci bandájának a muzsikája szolgáltatja.

(x) **Onsz és kősvény** ellen elismert legkitűnőbb szer a *Zollán-féle kenőcs*. Ára 2 korona. *Zollán* Béla gyógytérában, Budapest V., Sétátér-utca és Szabadságtér sarkán.

(x) **A legelegánsabb nyakkendő**, darabja 15 krajcár, megtekinthető *Kertész* Pál kirakatában, Kerespi-ut 44. a Népszínházzal szemben.

(x) **Uj Crème sans graisse.** Pár nap alatt minden arcot fehérré és gyengédé varázsol. Ára 1 kor. 20 fillér. Főraktár: dr. Kovács Ernő gyógytára, Budapest, Gyár-utca 17.

A vasuti tisztviselők mozgalma.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, július 25.

Az államvasuti tisztviselők kebeléből alakult hatvanötös bizottság ma nagyfontosságú értekezletet tartott a Vasuti és Hajózási Klub ülés-terében. Az értekezlet napirendjének ötödik pontja: — a memorandum-szerkesztő bizottság jelentése s az országos bizottság előadójának megválasztása. A tárgysorozat e pontja felé irányult az államvasuti tisztviselők érdeklődése a legnagyobb mértékben, mert a memorandum első megvitátását várták a mai ülésen. A memorandumot, — teljes terjedelmében közöltük már — a szerkesztő-bizottság megvitatta, de a mozgalom egyszerűsítése érdekében mégis az eredeti szöveget ajánlotta elfogadásra a hatvanötös bizottságnak a további tárgyalások alapjául. A bizottság elfogadta ezt az előterjesztést és körültekintő gondossággal megvetette alapját a további tárgyalásoknak, amelyekbe célra vezető módon illesztettek be a vidéki tisztviselők működését is. Egyhangu megállapodás történt a hatvanötös bizottság elnökválasztására vonatkozólag és az elnöki tisztelet *Szamaszka* Ernő nagyváradai üzletkezelővel töltötték be, aki már a mozgalom kezdeményezésében serényen munkálkodott. A memorandum végleges szövegét egy szűkebbkörű bizottság fogja megállapítani, miután sorra veszi a mindenünnet beérkező bírálatokat, indítványokat és javaslatokat. Csak ezután kerül a kétszázharminckettes bizottság plénuma elé a memorandum, amely ilyenképpen a tisztviselők köréből nyilvánuló mindenemű óhajtsóknek tárgyilagosan megállapított rezultátuma lesz. Gondos és alapos az előkészítésnek ez a munkája, méltó az államvasut tisztviselőkarának komolyságához, nagy erkölcsi erejéhez és magas értelmi nivójához. Higgadság és mérsékletesség karakterizálja ezt a mozgalmat, amely igazságos törekvések megvalósítását tűzte ki feladatául, a sikeres eredménye elé reménykedve tekint mindenki, aki a vasuti tisztviselők közhasznú, lankadatlan munkáját méltányolja.

A mai értekezletről és a memorandum-szerkesztő bizottság működéséről tudósítónk a következőkben számol be:

(Az értekezlet.)

A ma délután öt óra egybevitelt hatvanötös bizottság értekezletének következő volt a napirendje:

1. Az elnökjelölő-bizottság elnökének jelentése.
  2. Elnök és alelnökök választása.
  3. A hatvanötös bizottság jegyzőjének jelentése.
  4. Pénztárnok választása.
  5. A memorandum-szerkesztő bizottság jelentése s az országos bizottság előadójának megválasztása.
  6. A memorandum-tárgyalás módozatainak megbeszélése.
  7. Esetleges indítványok.
- Az értekezletet a hatvanötös bizottság korolnőke, *Schilling* Kálmán föllelőnr nyitotta meg. Jelentette, hogy az elnökjelölő-bizottság az elnöki tisztséget reá ruházta és ebben a minőségben előterjeszté a bizottság ajánlatát az elnök és alelnökök választására vonatkozólag.

Az elnökjelölő-bizottság előterjesztése szerint elnöknek ajánlja: *Szamaszka* Ernő (Nagyvárad) üzletkezelő, alelnöknek: *Frucht* Ede (Szombathely) felügyelő, *Mazzik* János (Zágráb) felügyelő, *Korbuly* Ferenc (Arad) főfelügyelő és *Lukács* Gábor (Budapest) hivatalnokot.

Erdélyi Gyula kérdést tesz az elnökjelölő bizottsághoz, hogy az elnöki tisztségre miért nem jelölt budapesti tisztviselőt.

Schilling Kálmán elnök válaszában kijelenti, hogy a bizottság az elnökséget budapesti tisztviselővel akarta betölteni, de ez a törekvése nem sikerült. Egyébként a bizalom teljes mértékben a jelölt elnök személye felé irányult.

Erdélyi Gyula kérdését azzal magyarázza, hogy — úgy véli — nehézkessé válik a mozgalom, ha a központi bizottság Budapesten székel és az elnök Nagyváradon van.

Schilling Kálmán ebben az irányban megnyugtatója az értekezletet, amely a jelölés értelmében egyhangulag megválasztotta az elnököt és az alelnököket.

Szép Béla ezután *Szamaszka* Ernőről, az új elnökéről szól. *Szamaszka* egyik legelső munkása a mozgalomnak, ő maga is készítet egy memorandum-tervezetet s a buzgóssága közimert.

Dr. *Bazsó* Lajos megkérdezi, hogy a hatvanötös bizottság elnöke a kétszázharminckettes bizottságnak is elnöke lesz-e.

Schilling Kálmán erre nézve biztos fölvilágosítást nem adhat, de lehetséges, hogy a kétszázharminckettes bizottságnak is *Szamaszka* lesz az elnöke.

Egy öttagú deputáció ment ezután az új elnökért, akit megjelenésekor lelkesen megjeleneztek.

Schilling Kálmán formás beszédben tudatta az elnökkel egyhangu megválasztását s üdvözölte a mozgalom élén, aztán éljenzés közben letele korelnöki tisztét.

Szamaszka Ernő megköszönte kartársai bizalmát és megígérte, hogy méltó akara lenni a megtitteletéshez. Nyugodtan, higgadtan kívánja a mozgalmat vezetni. (Eljenzés.)

Szós, a hatvanötös bizottság buzgó jegyzője tette meg ezután jelentését. A bizottságban az alakulás óta számbeli változás állott be, amennyiben többen bejelentették lemondásukat. Helyükbe új tagokat választottak. *Pénztárnok* *Kunze* Lajos (Budapest) ellenőrt, *második jegyzőnek* *Winter* József (Budapest) ellenőrt választották meg.

Elnök: Ajánlja ezután, hogy a memorandum-szerkesztő bizottság memorandumát az értekezlet fogadja el a további tárgyalások alapjául. A megvitátás egyszerűsítése érdekében ugyanis ezt a memorandumot szétküldik a hatvanötös és a kétszázharminckettes bizottság minden tagjának. A beérkezőnd észrevételeket, módosításokat és indítványokat aztán egy szűkebbkörű bizottság földolgozza és aztán kerül a nagygyűlés elé. (Helyeslés.)

Veress Sándor az írásbeliség fölött előnyt ad a szóbeliségnek és ajánlja, hogy a beérkezőnd észrevételeket a p enumban tárgyalják.

Elnök: A szűkebbkörű bizottság munkálkodását célra vezetőnek tartja. A javaslatokhoz ugyanis a megokolás mellélkelhető, amely aztán megvitátás alá is kerül. A memorandum-tervezet beérkező észrevételek földolgozására alakuló szűkebbkörű bizottságha ajánlja: *Veress* Sándor, dr. *Bazsó* Lajos, *Erdélyi* Gyula, *Jurasek* Aladár, *Polifka* János és *Fenyves* Soma bizottsági tagokat. Az országos bizottság előadójául *Margalit* Kálmán (Zágráb) ellenőrt ajánlja. (Helyeslés.)

Az elnök előterjesztését egyhangulag elfogadták és a nevezetteket megválasztották.

Elnök jelenti, hogy a szűkebbkörű bizottság a beérkező észrevételeket augusztus 15-ig földolgozza és a memorandumot az augusztus 20-ikán egybegyűlő országos bizottság elé terjeszti.

Dr. *Kanyó* Géza, a memorandum-tervezet készítője leggygyakorlatra történt behatvása miatt útszégéről lemond. Az értekezlet buzgó íradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz neki s fölkéri, hogy a fővárosba való visszaérkezése után foglalja el ismét helyét. Az elismerést dr. *Kanyó* megköszöni s szívesen fölajánlja továbbra is közreműködését.

Fenyves Soma ajánlja, hogy a memorandumot revidelő bizottság ülésén minden vidéki üzletvezetőség egy-egy taggal képviseltesse magát.

Szalai nem tartja helyesnek, hogy a vidéki tisztviselőket gyakran ölhívják a fővárosba, hiszen történt ilyen természetű ellenvelés már másutt is. Nehékes is ez, különben pedig módjukban van a vidéki tisztviselőknél észrevételeiket megtenni írásban.

Elnök javasolja, hogy a szerkesztő-bizottság üléséről értesítsenek a vidéki bizottságok és szólítsanak föl, hogy egy-egy taggal — akit éppen választanak — képviseltessek magukat. (Helyeslés.) Köszönetet mond a bizottság tagjainak és az értekezlet bezárja. (Eljenzés.)

(A memorandum.)

A további tárgyalás alapjául elfogadott memorandum-tervezetbe tartozik a szerkesztő-bizottság egyik tagjának még keresztül nem vezetett következő javaslata:

A vasúti alkalmazottak a hadseregnek ugyazólvan kiegészítő részét képezik, kik az esetleges mozgás előkészítésére állandóan nagy gondot és munkát fordítanak, a mozgás végrehabításának munkájában magában oly lényeges a részük, hogy a jövődől háború hadászati sikereinek egyik főtényezői. Méltóztassék ennél fogva azon jóindulattal, melyet a hadsereg személyzetének javadalmasa körül ismételten tanusítani kegyeskedtek, reánk, a m. kir. államvasutak alkalmazottaira is kiterjeszteni.

Tekintve azt, hogy a m. kir. államvasutak tisztviselői kara csakis oly mérvben várhatja saját anyagi helyzetének javulását, a mily mérvben az ország közgazdasági igényein felül intézetünk magánüzemelési érdekeit is képes előmozdítani; tekintve továbbá azt, hogy a m. á. v. évenkénti bevételét körülbelül 200, kiadásai 135 millió koronát tesznek ki és ezen bevétel és kiadások tételeinek mikénti alakulására a legelső központi vezetésnek elismert ügybizottságán kívül az 5600 tisztviselő 10 300 altiszt és 28.200 szolga gyakorlati kiképzése, valamint szolgáltatuknak miként való teljesítése is lényeges; tekintve tehát az államvasúti tisztikar ezen működési körét, legyen szabadramutatunk azon körülményre, hogy a fizetésrendezésre fordítandó összeg az államvasúti budget keretében részben vagy egészben is megtérülhet, ha p. o. egyszerűsítések meghonosításával vagy a központosított teendők némelyikének decentralizációjával, esetleg a részleges jutalékosok megszüntetésével helyettük egy általános jutalékosok életeltelensége által a személyzeti és dologi kiadásokban megtakarítások érhetnek el.

Ily irányú ténykedés azonban csak úgy lehet eredményes és üdvös, ha az adminisztráció egyébként konszolidált voltát fenntartva, az átmenetben is minden rázkódtatást gondosan kerülve, az intézet minden egyes szerve is, ennél fogva a különböző szakképzéssel alkalmazottak oly szabatosan egybevágtó működést tudnak kielégíteni, mely valamennyi alkalmazottnak közös célját: az intézet gazdasági prosperálását biztosítja.

Tisztelt Képviselőház! Nagyméltóságú Miniszter (elnök) Ur! Méltóztassék így irányú működés hasznát egy oly nagy testületben, amilyen a m. kir. államvasutak tisztikara, fontolórra venni, — méltóztassék így működésre alkalmas szertvet alkotni és a tisztikar lelkes közreműködésével eredményes munkát fog végezni!

A legmélyebb tisztelettel kérelmezzük tehát, hogy szervezeti rendtartásunknak pragmatikuszerű kiegészítését az ímént előadottak figyelembe vételével elrendelni méltóztassék, ezenkívül ugyancsak a pragmatikába kegyesen felvétetni kérjük:

- A szabadságunk méltányos és maradandóbb megállapítása stb. (ugy, mint a tervezetben foglaltatik);
- A fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályoknak oly irányban való kiegészítését, hogy a vádpontoknak a vádlottal való írásbeli, a tanuallomásoknak a vádlottal való szóbeli közlése mondassék ki kötelezőnek;
- A nyugdíjazást vagy elhalálozást követő első évnegyedre a lakbér folyósítását;
- Az elhalálozást nyegyre eső fizetés folyósítását a hátramaradottak számára;
- Ez az altiszteknél az 1000 korona képezze az évi fizetés legalsóbb fokát;
- A napidíjak felszámítási módzata az állami hivatalnokok napidíjának felszámítási módzatával azonosan szabályoztassék, altiszteknél 4 korona, tisztviselőnél 8 korona legyen a legalacsonyabb napidíj;
- Az egyenruha viselésére kötelezett tisztviselőknél ezen egyenruha első beszerzésére egy általános összeg folyósítása volna engedélyezendő;
- A tisztviselők nyugdíjazási szabályzatában oly módosítás elfogadását kérjük, hogy végleges minőségben 30 szolgálati évnek betöltése után álljon be a teljes fizetésnek nyugdíj gyanánt való élvezete.

A memorandum-szerkesztő bizottság folytatálos érkezteleiben tárgyalta a dr. Kanyó Géza memorandum-tervezetét. A tárgyalások során lényegesebb változásokat csupán az előléptetésekre vonatkozólag ajánlottak.

Az előléptetésekre vonatkozólag a következő háziridőkben történt megállapodás. A középiskolai, vagy ezzel egyenlőrangú tanintézetet végzett tisztviselőkre nézve 2-2 év a VI., V. és IV. fizetési osztályban, (az eredetiben a IV. fizetési osztályban 3 év volt, az V., VI-ban 2); 3 év a III. (az eredetiben 4) 4 év a II. (az eredetiben 5) és 5 év az I. fizetési osztályban.

Az egyetem vagy műegyetemet végzett tisztviselőkre a IV., III., II. és I. fizetési osztályban ugyanaz lenne az előléptetés, mint a középiskolai kvalifikációnál (az eredetiben 1½, 3, 4 és 5 év volt), a VI. és V. fizetési osztályban 1½-1½ év (az eredetiben is ennyi volt).

A kezelő tisztviselők számára a VI. fizetési osztályban 3 év, (az eredetiben 4 volt) az V. fizetési osztályban 4 év (mint az eredetiben).

A memorandum-szerkesztő bizottság az eredeti tervezetet nagyon mérsékelte találta és különösen a IV., III. és II. fizetési fokozatokban a várakozási időt kívánta megrövidíteni egy esztendővel; csak az egyetemet végzetek közül a VI. fizetési osztályba tartozók legközelebbi előléptetési idejét emelte fel egy élesztendővel. A kezelő tisztviselők ellenben nem jutnának előnyösebb helyzetbe a mostaninál. Ezenkívül az is kifejezésre jut a memorandumban, hogy a tisztikar emelése érdekében jövőre csak középiskolát végzetek neveztesse ki a kezelőszemélyzet csoportjába.

A lakásbérre és napidíjakra nézve a bizottság a következő konkrét előterjesztéssel egészítette ki az

eredeti szöveget: A fővárosba beosztott tisztviselők méltányos igényeit a tekintetben kielégíthető a VI. fizetési osztályban 700, V-ben 900, IV-ben 1000, III-ban 1200, II-ban 1400 és az I-ben 1600 korona. A napidíjak eddig a lakberekkel álltak arányban, minél fogva a napidíjak 7, 9, 10, 12, 14 és 15 koronában volnának méltányosan megállapíthatók. A mai óraszámítás helyett pedig a napitári nap szolgáljon alapul a napidíjak megállapítására.

A szabadságidőre vonatkozóan szintén konkrét előterjesztés történt. E szerint a szabadság tartamának általános megállapításánál a szolgálati évek számlálásának alapul 10 évig két hét, 20 évig 3 és husz éven felül való szolgálati évnél 4 hét volna a szabadságra való igény. Ez az utóbbi természetesen már a szolgálati pragmatikába tartozik, mely egészében véve a memorandumban helyet nem foglal; csak a lényegesebb szükségletekre történik hivatkozás, melyek egy esetleg megadandó szolgálati pragmatikába felveendőek volnának. Ezek közt említi a memorandum a szabadságidő szabályozásán kívül a fegyelmi eljárásnak modern jogelvéseit szerint való szabályozását és a köteles szolgálati időnek harmadik évre való leszállítását, az utóbbit azzal a megokolással, hogy az államvasúti tisztviselők a tanügyi személyzetnél nemcsak sokkal terheesebb szolgálatot végeznek, hanem hozzájuk képest szabadságban is alig részesülnek. Mint ohajtatást említi meg a memorandum, hogy az altiszti alapfizetések mihamarabb elérjék az 1000 koronát.

A szerkesztő-bizottság e módosításai a szűkebb körű bizottság elé kerülnek még, mert a tárgyalás alapjául — mint főntebb emlitettük — a Kanyó-féle eredeti memorandum-tervezetet fogadta el a hatvanötös bizottság.

(Számítasztek és irodatisztek.)

A memorandum-tervezetben a szám- és irodatisztek külön kategóriába soroztattak kezelő tisztviselők elnevezés alatt. A Budapesti Napló erre vonatkozólag több vasúti irodatiszt nevében ma közreadott egy föl-szólalást. Most több vasúti számítszt nevében a következő föl-szólalás közléstételre keréttünk föl:

A Budapesti Napló mai számában Egy irodatiszt aláírással egy felszólalás jelent meg, amely a hatvanötös bizottság memorandumának sérelmes pontjai ellen, melyek a cikkirő szerint a szám- és irodatisztekre vonatkoznak. Felszólalásomnak az a célja, hogy nyilatkozattételre hívjam fel a memorandum-szerkesztő bizottságot azíránt, hogy az emlitett cikkben tárgyal pontok a számítsztekre is, vagy pedig csak az irodatisztekre vonatkoznak-e? Amennyiben tudunkkal csak az irodatisztekrol van szó, akik a számítsztekkel nem tartoznak egy kategóriába.

Ezernyi számítszt várja a bizottság nyilatkozatát.

Egy számítszt.

Bólyai utolsó napja.

Budapest, július 25.

Abból az alkalomból, hogy néhány külföldi újság — az alaposág híjával — egy kissé eikésvé fel akarja fedezni Bólyai Farkas fiát, Jánost, a nagy matematikust, sokat írtak arról a különös viszonyról, amelyben a két Bólyai élt. Érdekes világot vet erre a viszonyra Vass Tamásnak visszaemlékezése, amelyet a Kemény Zsigmond Társaság kiadásában megjelenő Marosvásárhelyi Füzetek közül:

Serdülő ifju, kollégiumi tanuló — ahogy abban az időben mondták: novicius deák voltam 1856. őszén. Bólyai Farkas, a marosvásárhelyi kollégium nagyhirű tanára, a Tentamen írója betegesen feküdt a róla örök nevet nyert tanári szálláson. A lakás Marosvásárhelyen a minoriták közvetlen szomszédságában volt, abban a néptelen utcában, — ha ugyan utcának lehetett volna akkor nevezni a Nagyköz-út — amely a kollégium kamaszabb növendékeinek teli sikonkázó helye volt, még pedig meglehetősen veszedelmes és nyaktörő s amelyet az újabb időben, egykori nagynevű s szinte egyetlen lakójáról Bólyai-utcának neveztek el. A lakás s főleg tágas udvara nagy változáson ment keresztül az újabb időben: diszes virágos kertté alakították át. Akkor, a bejáratnál jobbra, egy korhadtt épület, régi elhagyott tanári lakás állott, meglehetősen gondozatlan állapotban, üresen. Aztán faszin s egyéb melléképület. Az udvaron néhány öreg ákác, az egyik alatt keresek kut, amely ma is megvan, aztán néhány borostyán, ebből, közvetlenül a ház előtt, egy egész csoport, lugassá alakítva. Egyéb semmi a házon kívül, amely most is a régi helyen áll s külsőleg ugyanaz. Ennek a háznak egyik keskeny, hosszú szobájában, abban, amely a ház mostani lakójának hálószobája, feküdt a nagyhirű Bólyai Farkas, betegesen.

Ez volt az öreg urnak utolsó betegsége. A beteg ágya éppen a szoba közepén állott. Az ágy mellett egy festetlen fa-szék, rajta orvososság üvegek. A szoba tetőzetéhez erősítve kemény, vastag kötél nyúlt alá az ágyra, alsó végén egy odafoglalt vaskarikával, amelyet a beteg csaknem állandóan a kezében tartott, hogy segítségére legyen, ha az ágyban mozdulni akar.

Ott feküdt a fenýődeszkából készült egyszerű, festetlen koporsó is, a szoba udvar felől eső ablaka

alá helyezve. Ezt az öreg ur elővigyázatból még életében, talán évekkél előbb elkészítette valamelyik asztalosmester-komájával. S minthogy a szobában, néhány széken kívül, egyéb butorzat alig volt, ez a koporsó szolgált éjjeli pihenő helyül, most a beteg mellé kirendelt deák-vigilnek. A szomszéd szobában egy nagy fekete tábla állott, állványon, beírva egészen, előttem ismeretlen algebrai képletekkel és folytatva tovább, a szoba padlatán véges-végig... Ez lehetett talán az öreg urnak utolsó számtani művelete.

1856 nov. 20-án a deák-vigil én voltam a napalí időre beosztva az apparitor által. Ez volt a nagy Bólyainak utolsó napja! Az első hó 20-ikára virradólag esett le, vastag réteggel borítva be a földet. Az időjárás egészen télies színt öltött.

Egyedül voltam a beteg szobájában. Jókai egyik regényét, (Kárpáthi Zoltán) olvastam. Egyéb foglalkozásom a beteg körül ugy sem volt. Orvosságot már nem fogadott el. Ugy látszott, hogy magánkívül van, hogy az agonia beállott.

Ebben a pillanatban egy emberfej tűnt fel előttem, az udvarfelőli ablaknál. Kiléptem az ajtón s megszólítottam az ismerlent:

— Kít keres?

— Nézem, hogy él-e még ez a vén ember, — volt a rövid válasz. A hangban bizonyos sajátságos hidegség volt.

Az ismeretlen egyszerű polgárnak látszott, a közönségsnél is valamivel kisebb termettel. Igénytelen alak, aminőt városn minden lépten-nyomon láthatni. Fején viseltes szörkalap. Csizmába behuzott szürke, kopott nadrága, préselt szokmány posztóból készült kabátja s egész magaviselete és kinézése még inkább megerősített abban a föltevésben, hogy az előttem álló valamelyik helyi iparos, az öreg urnak talán egyik bejáró szomszédja. Hanem az a konfidens, affektáló hideg hang, melylyel a fennebbi szavakat kiejtette, megvalom, bántott s egyszerre kihozott a sodromból. Ott akartam hagyni a faképnél, de az ismeretlen utamat állta s tovább folytatta a beszédet.

— Meghalhat már, eleget élt. Inpraktikus, rossz gazda volt, nem e világba való ember. Aztán, tudja, nagy tudósnak tartotta magát, pedig... pedig... a mit tudott, annak sem vette hasznát sem ő, sem más. Keveset használt az emberiségnek. Tanítani, pláne, nem tudott.

— Ki lehet ez a goromba bolond ember? tépe- lődtem magamban.

— A hegedűn virtuoznak, pláne, egy Paganini-nek képzelte magát — folytatta tovább — pedig, uramfi! ennek a mesterségnek még az ábcéjén sem ment keresztül!

— Ez mégis szemtelenség! — gondoltam magamban, de már annyi bátorságom nem volt, hogy mondjam is, mert az ismeretlen s igénytelennek lázó kis emberke erősen nőni kezdett előttem. Annyit mégis megkérdeztem, hogy:

— Kicsoda az ur?

— Én Bólyai János vagyok, a fia ennek a vén embernek! Aztán még hozzátette: nyugalmazott ingénieur kapitány!

A mi kis bátorságom még lehetett volna, az is elhagyott erre a szóra. Mert hát a vénebb deákoktól, már az előtt, igen sok furcsa, bolondos, sőt veszedelmes históriát hallottam Bólyai János felől, amiket kapitány korában mindenütt, de főleg Bécsben látkában elkövetett. Beszéltek azt is, hogy apa és fiu folytonos versengésben állottak egymással a tudományban. Nem tudták eldönteni, hogy melyik nagyobb matematikus s melyik nagyobb zenész. Mert, valóban, nagy volt mind a kettő. A fiu ezenkívül még híres bájvívő, nagy kardos is, aki Bécsben az emberek fölött csak úgy szedegette le kardja hegyével. A közhír szerint, nyugalomba is azért küldötték, hogy Bécsét megszabadítsák ettől a veszedelmes embertől, akinek csaknem mindennap esett egy páros viaskodása, s minden alkalommal csuffa tett egy-egy németet.

— No hát, ifju barátom, jöjjon, kövessen! Sétáljunk egyet a kertben — szolt s indult is.

Megszéppentem, megborzadtam. Mentegtem magam, hogy én a beteg mellé vagyok rendelve. Onnan távoznom nem szabad stb. stb.

— Nines ott már magára szükség, ifju barátom! Csak jöjjon!

Szabadkozni nem mertem tovább. Bár kedvetlenül, de mentem, mert a felhívás hangját igen határozottan találtam. Lementünk a kertbe, s annak messze lenyuló, hosszú sétautját magunk elébe vetük. Kellemes séta volt a bokáig érő frissen hullott hóban s egy vékony stübliben, amelyet még szeptember elején Jung, a mi kollégiumi suszterünk készített a meleg őszi napokhoz alkalmazva. Itt aztán elévete Bólyai János a híres Tentamen-t, ugy a fejből s kiméletlen szigorral boncolgatta s tépte szét egyes tételeit s beszélt olyan furcsa dolgokat az ismeretlenről, a mikről teljes világ-

életemben soha semmit sem hallottam. Hallgattam nagy nyitással az előadást. Bámultam rettenetes módon s bólintgattam a fejemmel. Igyekeztem olyanforma kópot vágni, mintha a mondottakból értenék legalább valamit. Dehogyan értettem! Összes számtani tudományom megmérhetetlen szűk helyen állott akkor is, azután is. Láttam, éreztem, hogy ő is bámult szörnyű tudatlanságomon, hanem azért csak mondta tovább a dolgot.

Aztán szerencsésen visszaérkezünk a kerti sétából. Vékony lábbelím egészen átázott. Megfáztam. Pedig a homlokom verejtéktől gyöngyözött s erősen frülgettem magam.

Talán maga Bólyai is észrevette ezt, vagy talán a velem elpazarolt idő bántotta. Elég, hogy röviden köszönt:

— No, az Isten áldja meg ifju barátom! s ezzel távozott.

Délután öt óraker egyik tanuló társam, Szász Dénes, váltott fel az órségen, ki éjszakára volt oda rendelve. Pontban tizenegy óraker éjfél előtt, a nagy Bólyai Farkas halhatatlan lelke elhagyta ezt a nyomorúságos földi porhüvelyt. Ágya mellett az utolsó pillanatokban Konecz József állott Szász Dénessel. Ó fogta le szemét. Aztán reggel megcsendült a kollegium két kis csengetyűje a muzsák hajléka felett. Mikor ez a két csengetyű egyszerre szól, az azt jelenti, hogy a kollegiumnak halottja van. S a kollegiumnak, mióta azok a tisztas szürke falak állanak, nagyobb halottja bizonyára nem volt még. Csak ezeknek az apró csengetyűknek volt szabad akkor szólanieok a végrendekezés értelme szerint.

De tudta mindenki, hogy ki halt meg.

A kassza előtt.

— Dalok. —

Az a hír járta be a lapokat, hogy a belügyminiszter egy rendelete értelmében ezúttal csak negyven éven felüli nőket alkalmazhatnak kasszírónéknak; ezt a hírt most megcáfolják.

I.

Mint a vulkán ős élőben
Dúl a láva szörnyű módon,
Dúl szívemben most a bánat! —
Engedelmet, hogy ily ódon,

De találó hasonlattal
Illusztrálom, hogy mi hévvel
Kell törődnöm, Theodóra,
A maguk bús helyzetével.

Önök is fáj, nekem is fáj,
Hogy más ül majd trónusára,
Honnét mindig ránk mosolygott,
Mint az éjnek napsugára.

Az a nézet, hogy idővel
Vigaszt lelek, nagyon téves. —
Sujt az átok, drága nagyság,
Mert maga nem negyvenéves.

II.

Theodóra, Theodóra,
Mint a vulkán ős élőben
Dúl a láva, úgy lobog most
Lelkem a nagy örömben.

Uralkodjék csak tovább is,
Nem baj, hogy nem negyvenéves, —
Az úságnak közleménye
Téves vala, kérem, téves.

Áll a trónja, mosolyoghat,
Duzzoghat is hébe-hóba,
Ezentúl is önthet rúmot
Számomra a pikolóba.

Ezentúl is napról-napra
Bánatomat dalba zengem,
Mélynek örök bus refrénje:
Theodóra, szeress engem!

III.

Minden este tizenegykor
Befordulok pikolóra,
És jelentős arculattal
Rágyujtok egy trabukóra.

Fülsóhajtok: drága nagyság,
Oh mikor üt már az óra,
Mikor sorsom végre eldül,
Akár rosszra, akár jóra?!

Oh ne játszszzék bús szívemmel,
Kérem a Mindenhatóra, —
De hiába, de hiába:
Kacér egy hölgy Theodóra!

Lesz még idő, mikor nagyság
Fölbred majd a valóra,
Hanem akkor már késő lesz:
Nem tehet szert több ily lóra!

b. k.

NYÁRI ÉLET.

A jó öreg Fahrenheit.

— Jelenet. —

Szerkesztő: Tessék leülni.

A halvány ifju: Köszönöm. (Szerényen leül a kanapé szélre.)

Szerkesztő: Azért hívtam, fiatal barátom, hogy biztos egzisztenciát nyujtsak magának.

Az ifju (kezet akar csókolni.)

A szerkesztő: (Az ifju ajkához tolja a kezét.) Csak hagyja. Es üljön le. (Hanyatdől karosszékeben.) A beállt nagy hősegek alkalmából s a newyorki és londoni hősegekre való tekintettel elhatároztam, hogy külön hősegrovatot nyitok. Erte?

Az ifju: (feldáll.) Érttem.

A szerkesztő: Üljön le. Ennek a rovatnak ön lesz a vezetője. Nem mondom, hogy dusan javadalmazott állás, kap havonként husz, usque tizenöt, mondó tiz koronát. Ez a négy forint magának teljesen elég és aztán nem is marad ennyi, mert jobb hónapokban tölmegy háromra is. A mi korunkban az ember egy forintból élt meg, nem kettőből. Szóval kap egy pengőt minden elsején és ezért vezeti a Fahrenheit-rovatot. Tudja mi az?

Az ifju: Nem.

A szerkesztő: Ne álljon fel mindig. (Az ifju feláll.) Üljön le. Rájöttem ugyanis, hogy Fahrenheit szerint sokkal érdekesebb az időjárás tudósítás. Parancsol egy szivart?

Az ifju: Nagyon megtisztelne...

A szerkesztő: Pardon, most veszem észre, hogy csak öt van nálam. Na majd máskor. Szóval ön át fog számítani. Rájöttem, mondom, hogy amikor Fahrenheit szerint árnyékban harminckét fok van, akkor szó nélkül megfagy a víz, mert nála 32-vel van jelölve a fagypont.

Az ifju (aki kezd bátorodni): Ez egy marha, ez a Fahrenheit.

A szerkesztő: Azért nem szükséges mindjárt ily magas álláspontra helyezkedni. Térjünk a tárgyra. Ha künn husz fok van, akkor Fahrenheit szerint körülbelül ötvenkét fok a hő. Mily érdekes cím: Ötvenkét fok árnyékban! Nem?

Az ifju: Ez a legnagyobb számárság, amit valaha hallottam. Hiszen ha a víz negyvenfokos, megégeti az ujjamat! Hogy lehetne ötvenkét fok árnyékban.

A szerkesztő: Először is álljon fel, ha velem beszél. Másodszor pedig érte meg, hogy ami Fahrenheit szerint ötvenkettő, az Celsius szerint csak husz.

Az ifju (egyre bátrabban): Először is az nem Celsius, mert ilyen nincs. A hőmérőt franciául Remoárnak hívják, rá van írva mindenikre. Persze az urak nem olvasnak semmit...

A szerkesztő: Látom, hogy maga nagyon ostoba és ezennel kijelentem, hogy nem alkalmazom. Csak privátpasszióiból akarom megmagyarázni a dolgot. Figyeljen jól ide. Most milyen meleg van künn?

Az ifju (megnézi a hőmérőt): Huszonöt.

A szerkesztő: No lássa. Ez Fahrenheit szerint, nem pontosan, de körülbelül harminckettővel több, tehát ötvenhét.

Az ifju: Ez nevetséges. Nekem akarja beadni, hogy ötvenhét fok meleg van? A nagynéném, aki pedig meleg vízben fürdik...

A szerkesztő: Na jó. Elmehet.

Az ifju: Most már én is csak privátpasszióiból beszéllek. Érte meg kérem, hogy harminckét fok, az már gőzfürdő! Forró víz!

A szerkesztő: János, dobja ki ezt az embert.

Az ifju: Micsoda bornirtság! Micsoda tudatlanság! (A szolga kifelé tussolja.) De megjegyzem magamnak a nevét. Na ne lökjön, megyek én magamtól is. Hogy hívják a szerkesztő urat? Fahrenheit? Fahrenheit? Szép kis...

(Az ajton kívül.)

...neve van!

—o.—

FŐVÁROS.

(*) A női kereskedelmi tanfolyam. A vallás- és közoktatásügyi miniszter tavaly főszojtotta a főváros hatóságát, hogy nyilatkozzék, vajjon nem tartaná-e célszerűnek, hogy a meglévő női kereskedelmi tanfolyamokat a főváros vegye át kezelésbe: mert azo-

kat most a polgári iskolák igazgatói a saját felelősségükre vezetik. A főváros hatósága akkoriban egyelőre új rendet léptetett életbe ezeknél a tanfolyamoknál s minthogy ennek a hatással ekkoráig még nem lehetett egész határozottan megállapítani, a tanács főlkéri a minisztert, hogy a nyilatkozatra adjon egy évi haladékot, addig pedig a mai állapot maradjon érvényben.

(*) A kátrány- és anilinfestékek használata. A belügyminisztérium szigorú rendeletben korlátozta a sütémények, cukorkák stb. festésére szolgáló kátrány- és anilinfestékek használatát, mert ha ezek nincsenek kellőleg tisztítva, az egészségre káros hatással vannak. Minthogy azonban újabb időkben ezeket a festékeket az egészségre nézve teljesen ártalmatlan módon tudják előállítani, a régi miniszteri rendelet csak a sütők- és cukorka-ipart sújtja, a nélkül, hogy egyéb praktikus haszna lenne. Az illető iparosok kérelmére tehát most azt a javaslatot terjesztette a tisztí főorvos a székesfőváros tanácsához, hogy intézzenek fölterjesztést a belügyminisztériumhoz, kérve az említett festékek használatát korlátozó rendelkezés hatályon kívül helyezését. A tisztí főorvos javasolja továbbá, hogy a kátrány- és anilinfestékek alkalmazhatása megfelelő szabályrendelettel szabályoztassék, még pedig az egész ország területére nézve.

(*) Vasuti engedélyező-tárgyalás. A budapest-szentendrei helyiérdeklő vasutnak arra vonatkozó engedélyje, hogy a vonalait a II. kerületbeli Pálffy-térig bejáráthassa, az év végéig lejár. A vasut-társaság most azt kéri a kereskedelmiügyi minisztertől, engedje meg, hogy a vasuti kocsi a Margit-híd budai hidfőjének az irányában, a körvasut 45-ik szelvényéig járhasanak. A miniszter tudatja a főváros hatóságával, hogy ebben az ügyben értekezletet fog tartani szeptember hónap 25-ikén, amelyre a törvényhatóságot is meghívja.

SZINHÁZ. ZENE.

** Hegyi Aranka, a Népszínház kitünő művésznője e hó 23-ától kezdve, három estén át vendégszerepelt Aranyos-Maróthon. Bokodi színtársulatánál, hol a közönség állandóan elhalmozta ovációval. Megérkezésekor nagy küldötség várta és ünnepiesen fogadta a művésznőt. E hó 23-án a Lili című szerepét játszotta óriási hatással; több csokrot is kapott. Tiszteletére a Barsvármegyei Kaszinó saját termeiben társasvacsorát rendezett, melyen a megye előkelősége teljes számban vett részt. Hegyi Aranka Aranyos-Maróthról Reichenhaliba utazik nyári üdülésre.

** Városligeti Szinkör. A Városligeti Szinkörben vasárnap két előadás lesz. Délután Bakó László a Nemzeti Színház tagjának utolsó föllépésével Bánk bán kerül színpad, Melindát Feld Irén játssza. Este a nagyszerű Svihákok című operettet adják tízedszer.

** Hangverseny a Vörösmarty-szobor javára. A Vörösmarty-szobor javára 27-ikén Rákos-Palotán a Korona-vendéglő nagytermében fényes hangverseny lesz, amelyen közreműködnek: Szántó Ella operatőrnő, Sebők Ada, Goitein Pál és Lengyel Dezső. A hangversenyt táncmulatság követi.

** A párisi konzervatórium története. A francia közoktatásügyi miniszter megbízást adott a párisi konzervatórium szászendős történetének a megírására. Ez alkalommal érdekes felemlíteni a konzervatóriumnak egyik nagyjutossággy kezdemenyvezését. A konzervatórium ugyanis mindjárt megnyitásának elején, 1800-ban keresztülvitte azt, hogy nőket is a színpad pályára bocsássonak. Addig az volt a szokás, hogy a női szerepeket fiúk, vagy férfiak látták el. A konzervatórium merész újítását egyébként szigorú rendszabályokkal hajtották végre. A női növendékeknek egy elfogadó szalonban kellett gyülekezniök, aztán együtt kellett bemenniök az előadó terembe és ugyancsak együtt kellett onnan távozniök. És még ezzel sem elégedett meg az akkori föllógás, mert 1822-ben még azt a szigorú rendszabályt is bocsátották ki, hogy a női növendékek más ajtón járjanak az intézetbe, mint a férfínövendékek és hogy egyáltalában ne érintkezzenek egymással a szükségesen tul.

** Vidéki színészet. Kövessy Albert kecskeméti színtársulata hat hét óta működik a komáromi színpadon a közönség lankadatlan érdeklődése mellett. Ezek óta nem volt ilyen kitünően szervezett és fegyelmezett társulat Komáromban. A közönség annyira méltányolja a társulat törekvését, hogy napról-napra zsúfolásig tölti meg a színházat. Legjobb erőssége a társulatnak, hogy a műsor magas nívévan áll, az igazgató különös előzetkenyiséget tanusit a bérlőkkel szemben, amennyiben a legújabb darabokat bérletben adatja elő. Műsoron vannak: Cyrano de Bergerac, A modell, Keresd a szíved, San Toy, Otello, Hunyady László (opera), Newyork szépe, Az államtitkár stb. A társulat kiváló erői: Aradi Aranka, A Ragányi Iza, Makó Ajda, Károlyiné, Almássy, Benedek, Latabár, Juhász, Nagy Dezső, Károlyi és Radványi.

Mező-Túrton, Kunhegyi társulatánál 23-ikán léptek fel a Romeo és Julia előadásán Thury Elemér és T. Csige Böske. A nézőtér zsúfolásig telt meg előkelő közönséggel, mely szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta a művészpárt. Az előadás sikerében még Majosbázi Eszti, Kunhegyi, Fekete, Baróthi, Makay és Csatár osztozkodtak.

MŰVÉSZET.

□ **Walter Crane és a Mátýás-szobor.** Amikor a nagy angol rajzoló tavaly hazánkban járt és néhány napot Kolozsvárott töltött, ígéretet tett **Kovács János** kolozsvári egyetemi angol tanárnak, hogy a Mátýás-szobor leleplezése alkalmából készülő **Mátýás-Emlékkönyv** számára sajátkezűleg rajzol egy lapot. **Walter Crane** angolos pontossággal beváltotta ígéretét és a minap elküldte **Kovács** professzornak a megígért rajzot. A kép a **Corvin-kodexek** stíljében lapszéli díszítés, tartalmas iniciáléval, Magyarországnak Mátýás-korabeli címerével és hollóval, amely napkelet felé tekint és gyűrűt tart csőrében. A híres mester rajza fényesen egyesíti a kor- és stílszerűséget **Walter Crane** egyéni erejével. A Mátýás-Emlékkönyv, mely egyébként is fényes díszműnek igyekezik, mint értesülünk, még a jövő évben a könyvpiacra kerül.

□ **Rómer Flóris emléke.** Rómer Flóris nagyváradi kanonoknak, a néhány év előtt elhunyt híres régésznek szoboremlékét állítanak szülővárosában, **Posonyban**. A mellszobrot **Strobl** Alajos mintázta meg és érebe öntve legkisebb méretűt állítják a franciskánus zárda előtt levő kis parkban.

SPORT.

* **Kottingbrunni versenyek.** A mai harmadik nap is oly élvezetes sportot ígért, mint a többi. A nap főszáma a kétévességek nagy handicapje volt, melyben tizenkét fő állt az indító elé. A verseny remek szép finisht eredményezett, mely végül **Latourdie** és **Erinna** közt holtversenyyel végződött. **Gurli** harmadik a felpullott mezőny előtt, Erinnában igen jó lovat sejtettünk és az meg is felelt a bizalomnak. **Latourdie** ellenében eme fél győzelmével igen szép formát mutatott. E nagy handicap két első helyezettejére igen szép nyert **Soubise** győzelme a kétévességek eladóversenyében, hol feltartva győzött kilenc ellenfelével szemben. **Soubise** csak multkor győzött **Gurli** ellen, míg most **Gurli** reá sokkal kedvezőbb körülmények közt kénytelen volt **Latourdie** és **Erinna** magá elé engedni. Sporteseményszámba megy a napot befejező **Triesting-díj**, melyben a Szent István-díj favoritja, **Ritka II.** is futott. **Ritka II.** csak második lett **Busento** mögött, de e második helyével is oly magas formát mutatott, hogy az **István-díjat**, ha e formájához feljut, el se vesztheti, és ha tekintetbe vesszük, hogy ezek alapján **Esticsillagnak** nyolc kióval kell jobbnak lennie **Busentonál**, amit nem hiszünk, úgy véljük, hogy **Ritka II.** legveszélyesebb ellenfelétől megszabadult.

A nap többi futamában is nagy mezőny indult. Megemlékre méltó **Peregrinus** győzelme a gátversenyben. **Hippokrates** győzelme a handicapban és **Róssa Lili** könnyű nyereséje a német **Griffin** ellen.

Bonta Fülöp, Szemere Miklós ur **apprentierje**, ki most érkezett meg Angliából, hol az amerikai lovaglásat elsajátította, ma két ízben szállt nyeregbe, de egyszer helyezetlenül jutott, azután **Melfitanov** a harmadik helyen végezte futását. Igaz, hogy esély nélkül lovat ült, reméljük, hogy még szép lovaglás is fog produkálni.

A részletes eredmény a következők:

* **I. Hároméves nyeretlenek gátversenye.** Díj 1800 korona. távolság 2400 méter. **Rohonczy G. Peregrinus** (Hesp) első, lovag **Wiener-Walten** **Kirridje** (Lawton) második, báró **Murporgy** **Mysteryje** (Huxtable) harmadik. Azután **Betyár**, **Lencsilló**, **Darkeman**. Totalizátor 10 : 13. Helyrefogadások : I. 50 : 59, II. 50 : 75, III. 50 : 123.

II. **Handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 1200 méter. **Schossberger L. Hippokratese** (Huxtable) első, **Ferdinánd B. Artatlanja** (Morgan) második, **Schindler L. Ninája** (Cleminson) harmadik. Azután **Begpardon**, **Florestan**, **Marc Aurél**, **Cap Martin**, **Ketress**, **Tartom**. Totalizátor 10 : 32. Helyrefogadások I. 50 : 71 II. 50 : 155 III. 50 : 72.

III. **Kétévességek nagy handicapje.** Díj 10.000 korona. Távolság 1000 méter. **Báró Königswarter H. Latourdieja** (Adams) első, báró **Harkányi J. Erinája** (Wilton) második, báró **Üchritz Zs. Gurlija** (Toral) harmadik, azután **Helena**, **Ugyanaz**, **Faix**, **Minta**, **Bergeret**, **Durnyi**, **Lucie**, **Perkal**, **Chatterboy**. Totalizátor : 10 : 27, 10 : 20. Helyrefogadások : I. 50 : 100, II. 50 : 82, III. 50 : 121.

IV. **Kétévességek eladóversenye.** Díj 2000 korona. távolság 1000 méter. **Péchy A. Soubise-ja** (Toral) első, **Eleonora** ménes **Bauksia-ja** (Gilebrist) második, **Dreher A. Fahr** dahin-je (Cleminson) harmadik. Azután **Wasserer**, **Miss Chamberlain**, **Gida**, **Heronant**, **Békés**, **Kiuskájú**, **Melta**, **Goldkind**. Totalizátor : 10 : 16. Helyrefogadások : I. 50 : 62, II. 50 : 114, III. 50 : 257.

V. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. **Péchy A. Róssa Lilije** (Toral) első, **Capt Joé Griffinje** (Barker) második, **Szemere M. Melfitanója** (Bonta) harmadik, azután **Waterloo**, **Serpolette**. Totalizátor : 10 : 33. Helyrefogadások : I. 50 : 121, II. 50 : 75.

VI. **Akadályverseny.** Díj 3000 korona, távolság 3200 méter. **Gróf Orsich Kúlnö-e** (Lawton) első, **Geist G. Maybe-ja** (Machan) második, **Dreher A. Trappist-ja** (Wheeler) harmadik, azután **Remete**, **Tu-**

dor, **Elluci**, **Parlag**. Totalizátor : 10 : 29. Helyrefogadások : I. 50 : 65, II. 50 : 74, III. 50 : 136. (Elluci ki-tört, **Parlag** elbukott gerincét törte és agyonlőttek.)

VII. **Triesting-díj.** Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. **George Busentoja** (Southey) első, **Lederer S. Ritka II-je** (Bultford) második, **Schossberger L. Kartalja** (Toral) harmadik. Futottak még : **Kormos**, **Verita**. Totalizátor : 10 : 53. Helyrefogadások : I. 50 : 154, II. 50 : 93.

Nyiltér.

Erzsébetvárosi Népbank

mint szövetkezeti

Budapest, VII., Csömöri-út 6. szám.

Kölcsönt nyújt kereskedők és iparosoknak 1/4 évi 10%-os törlesztésre vagy heti koronás betétek alapján, úgyszintén végleges kinevezett nyugdíjkezes tisztviselőknél hűzetésükre való előjegyzés mellett. Takarékek és folyószámla betétek 4 1/2%-kal kamatoztatnak. Felvilágosítást ad délelőtt 9 és 2 óra között.

Az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Olasó kölcsön.** Özvegy **Zemkó Antalnénak** és leányának pénzre lévén szükségük, ismeretség hiányában egy krajcáros lap hirdetései rovatában kerestek hitelezőt. A hirdetésre megjelent náluk egy elegáns fiatalember, **Wagner Lajos** úgnök s készen nyilatkozott kölcsönt szerezni **Zemkóknak**, ha ezek megengedik, hogy ingatlanukra a kölcsönösszeg betábláztassék. Miután a beleegyezést megkapta, egy váltót íratott velük alá s erre a váltóra, amelyet 6 hétszáz koronára töltött ki, később fel is vette a pénzt **Jung Hermanntól**. Ebből az összegből azonban **Zemkók** édes keveset láttak, mert a pénz nagyrészt **Wagner** magának tartotta meg. Ezzel szemben nem elégedett meg **Wagner**. Még egyszer megkísérelte rávenni **Zemkókat**, hogy most már nagyobb összegeket vegyenek fel kölcsön. Olyan olasó kölcsönt nem szerez senki, mint én s **Moskovicz Mór** barátom! -- dősekedt **Wagner**. **Zemkók** ismét lépre mentek s aláírták neki a kitöltetlen váltót. Ezzel aztán **Wagner** és **Moskovicz** felvettek **Jungtól** 2000 koronát, amelyet ez be is táblázottat **Zemkók** ingatlanára. Mikor aztán rájöttek **Zemkók** a csalafinta eljárásra jeljelentették a két jeles úgnököt. A rendőrség a két jeles úgnököt le is tartóztatta s a törvénytörésük magánokirathamisítás és sikasztás miatt helyezte őket vált alá. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvénytörés Agoraszó bíró elnökelete alatt. A tárgyaláson -- amelyen a vádat **Polgár Viktor** alügyész képviseli, vádlottakat pedig **Dr. Várkonyi Oszkár** védi, -- ma csak a vádlottakat s a nagyszámu tanukat hallgatta ki a bíróság. Itéletőzatalra holnap délelőtt kerül a sor.

§§ **Milliók pör.** Ily című hírnökre ma a következő sorok közlésére kértünk föl: Tekintetes szerkesztőség! Belső lapjának legutóbbi számában „Milliók pör” cím alatt megjelent törvényeszkí közleményre vonatkozólag némi kis helyreigazítással kell élnem. Úgyfelem a főhercegi bányavállalatot átvett zenének meg a legutolsó métermázsáját is kifizette. Ennyit ügyfelem erkölcsi reputációja érdekében addig is amíg a bíróság neki az anyagi elégtételt megadja. Mély tisztelettel dr. **Szörényi Lipót** ügyvéd.

TÁVIRATOK.

A nagyherceg látogatásának ára.

London, július 25. A **Daily Telegraph**nak jelentik **Konstantinápolyból**, hogy az esetben, ha **Mihajlovis Sándor** orosz nagyherceg javaslatára a szultán elismerné **Bulgária függetlenségét**, Oroszország egy **Bulgáriának** megszavazandó nagy kölcsön ellenében megkapná a **burgasi kikötőt**.

Az új német vámk.

Berlin, július 25. A **Deutsche Gärtnerezeitung** értesülése szerint az új burgonyavám 12 márka lesz 100 kilogrammonként. Hasonló magasságu vámkat fognak megállapítani élő növényekre és konyhabeteményekre. Bár ezek az adatok tulzottnak látszanak, mégis bizonyos, hogy a német birodalmi gyűlés közgazdasági bizottságában az érdekeltek ily indítványokat tettek, amelyekről a bizottságunk döntenie kellett. A **Neueste Nachrichten** azt állítja, hogy a **Stuttgarter Beobachter** szenzációs közlése a duplatarifákról csak legenda és hogy illetékes helyen a duplatarifákat már régen elejtették.

Berlin, július 25. A **Post** értesülése szerint a legközelebbi napokban hivatalosan közzé fogják tenni a vámtarifajavaslatot.

Spanyol-marokkai konfliktus.

Madrid, július 25. A marokkai hegylakó mörök hetekkel ezelőtt elotgokt egy spanyol leányt és egy fiút és szörnyű kínzások után megölték őket. A **Liberal** című lap, amely ezt a hírt közli, felhívja a kormányt, hogy az összes rendelkezésre álló hadihajót **Tanger** elé kell küldeni és elégtételt kell követelni a szultántól.

Vádak egy tengernagy ellen.

Washington, július 25. **Schley** tengernagy kérelmére a haditengerészeti minisztérium elhatározta, hogy vizsgálóbizottságot küld ki azoknak a vádaknak a megvizsgálására, amelyeket **Maclay** „A flotta története” című könyvében **Schley** ellen tett, nevezetesen a flotta **Santiago** de cubai szereplésére nézve. A bizottság elnöke valószínűleg **Dewey** lesz. A bizottság összeül, mihelyt az idő hűvösebbre fordul.

Lanessan Vayron tábornokhoz.

Páris, július 25. **Lanessan** tengerészetiügyi miniszter táviratban felszólította **Voyron** tábornokot, hogy augusztus 15-én induljon vissza Franciaországba és adja át a főparancsnokságot **Inceleon** tábornoknak. Az említett távirat a következőképpen végződik:

Visszahívása alkalmából a kormány legőszintébb megelégedésének ad kifejezést ama mód fölött, melylyel utasítását keresztülvitte, hogy a fegyelmet a kiküldött csapatok közt oly kitünően fenntartotta és hogy azokat az eszközöket, melyeket a tengerészeti kormányzat rendelkezésére bocsátott, a csapatok egészségére oly jól felhasználta. A kormány üdvözlöi önt az elért eredményekért, ugy Franciaországuk a távol Keleten való presztízse szempontjából, valamint a francia csapatoknak az idegen kontingensek előtt szerzett jó hirnevéért is.

Porosz herceg Péterváron.

Pétervár, július 25. **Adalbert** porosz herceg délelőtt az **András-renddel** ékesítve megjelent a cárnál, azután meglátogatta a német nagykövetet. A látogatás után a **Charlotte** hajó délelőtt 11 órakor az orosz himnusz hangjai mellett elindult. A Névaparton nagy néptömeg gyűlt össze, amely a távozó német hadihajót lelkesen üdvözölte.

A khinai lázadók győzelme.

London, július 25. A **Standard**nak jelentik **Sanghaiból** tegnapi kelettel: **Khinai** jelentések szerint **Madzsuria** délkeleti részén a **khinai és orosz csapatokat sulyosan megverték a lázadók**, akik most a táviróvonalonak pusztítják.

London, július 25. A **Reuter**-ügynökség jelenté **Vei-Hai-Veiből**, hogy ott minden erődítési munkát abbahagytak. A kereskedőknek és telektulajdonosoknak nem tetszik ez a dolog, mert attól tartanak, hogy nemrégi szerzett jogaik így nem részeseznek kellő védelemben.

London, július 25. Az alsóházban **Lambert** (liberális) azt a kérdést intézi a kormányhoz, hogy követt-e határozott biztositást a német, francia és japán kormánytól, hogy csapataik csak ideiglenesen állomásozzanak **Sanghaiban**.

Cranborne külügyi államtitkár azt válaszolta, hogy **Sanghaira**, ugy mint a szövetséges csapatoktól megszállott többi helyre nézve a végleges kiürítésnek napja még nincs megállapítva; de **Angliának** nincs oka feltételezni, hogy a nevezett kormányok bármelyike is óhajtana, hogy csapataikat állandóan **Sanghaiban** hagyják.

A francia megyei választások.

Páris, július 25. A megyei választásokról a mai minisztertanács első terjesztett jelentés a kormány nagy diadalát mutatja. A mérsékelt republikánusok 634-ről 536-ra apadtak, míg a radikálisok és a radikális szocialisták 410-ről 503-ra emelkedtek; a szocialisták száma 25-ről 28-ra növekedett. A pótválasztások előreláthatólag a kormány győzelmét őregebiteni fogják.

Közgazdasági táviratok.

New York, július 25. (Terménytörzsde.) (Zárlat.) **Gyapot**: **New Yorkban** helyben 8 1/8 (8 1/4), júliusra 7.05 (7.50). **Októberre** 7.32 (7.45). **New-Orleansban** helyben 8 1/4 (8 1/10). — **Petroleum**: **Stand white** **New Yorkban** 7.50 (7.50). **Stand white** **Philadelphában** 7.45 (7.45). **Rafined in Cases** 8.50 (8.50). **Credit Balances at Oil City** 1.15 (1.15). — **Zsír**: **Western steam** 9.— (9.—). **Rohe és Brothers** 9.10 (9.10). — **Tengeri** irányzata tartott. — **Júliusra** 59.— (59 1/4). **Szeptemberre** 58 7/8 (59 1/4). — **Okt.-re** 59 1/8 (60 1/4). **Buza** irányzata tartott. — **Piros őszi** helyben 79.— (80 1/4). **Júliusra** 78 1/4 (78.—). **Szeptemberre** 76 1/2 (77 1/4). **Októberre** 77.— (76 1/8). **Dec.-re** 78 1/2 (79 1/8). **Gabona** szállítási díja **Liverpoolba** 1 1/4 (1 1/4). — **Kávé**: **air Rio** 7. sz. 5 1/8 (5 1/10). **Július** 4.75 (4.70). **Októberre** 4.90 (4.85). — **Liszt**: **Spring Wheat** cears 2.75 (2.75). — **Ukór**: 8 1/16 (3 1/16). — **On**: 27.20 (26.62). — **Réz**: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 25. (Terménytörzsde.) (Zárlat.) **Buza** irányzata tartott. **Júliusra** 70.— (70 1/4). **Szept.-re** 71 1/8 (72 1/4). **Tengeri** irányzata tartott — **Júliusra** 54 1/4 (55 1/4). — **Zsír**: **Júliusra** 8.65 (8.65). — **Szeptemberre** 8.70 (8.72). — **Szaionna short clear** 8.35 (8.45). — **Sertészus**: **Júliusra** 14.30 (14.32). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Mindörökre.

Csak a pillanat száll el észrevétlen,
Az úgy illan tova hangtalanul,
De a szálló nap szárnycsapását érzem,
Mikor az enyészet karjába hull,
Hallom azt is, mikor sírjába roskad
S úgy temetem el, mint egy bús halottat.

Minden este, mikor nyugodni térek
Meg-megrágad egy szilaj fájdalom,
Minden este egy fájdó temetésnek
Kisérteties nesztől hallgatom,
Rég hull egy koporsóra dűbörögve
S felcsendül egy szolozsma: Mindörökre.

Veszelei Károly.

† **A pápa svájci gárdája.** A pápa svájci gárdája új ezredet kapott a minap Mayer Leopold személyében, aki már 1872 óta vár erre a díszes állásra. Ennél a gárdánál tudniillik nagyon rosszak az előléptetési viszonyok, amit eléggé megokol az a körülmény, hogy mindössze három tiszt állás: egy ezredesi, egy alezredesi és egy parancsnoki áll rendelkezésre. Ez így van a gárda megalapítása óta, aminek négy év múlva négyszáz esztendeje. II. Gyula pápa alapította 1505-ben ezt a gárdát, amely akkor 250 főből állott. Ma már felogyott a létszáma 117-re s ebből 114 a testőrlegénység száma. három a tiszté. Csakis zürichi és a luzerni kantonból származottak lehetnek a gárdisták. Mind káplári rangban vannak, s ma jobbára a Rómában tanuló svájci ifjak sorából kerülnek ki.

† **Tinódi Sebestyén nemesi oklevele.** Érdekes okmányt ítezett föl dr. Molnár Gábor marosvásárhelyi főszolgabíró az anyósa levelesládájában. Tinódi Sebestyén az „utolsó magyar hegedős”-nek eredeti nemesi oklevele ez, kutyabőrre írva. Hogy a fehér-megyei születésű költő családi okmánya milyen uton került Marosvásárhelyre, nem tudható. 1553. körül ugyan sokáig tartózkodott Tinódi Kolozsvárott és vidékén. Ez idő alatt írta Erdélyi történetét. Tinódi 1504. táján született Tinód nevű faluban. Mikor felnőtt, részt vett a törökök elleni háborúkban. Itt megsebesülve, lánthatval egyik nemesi udvarból a másikra vándorolt s innen kapta a *Lantos Sebestyén* nevet. 1553-ban a János pártjáról Ferdinánd királyhoz szegődött. Ekkor kapta a nemesi oklevelet is, amelyen Ferdinánd és Oláh Miklós esztergomi érsek sajátkezü aláírásai láthatók. A latin szövegű oklevél elmondja, hogy a király *Sebastianus Laureato de Thynod-ot, te igaz Sebestyént, az ének mesterét, történetészét, ki a magyar nyelvet rigmusokba szedted s szép formákban jejezed ki azt s kinek adományá istentől való: ezekért*

REGÉNY.
EGY LEÁNY.

Írta: MAXIM GORKIJ.

Ott élnek a hősök; de egy orosz könyv olvasása után nem is érti az ember, miért is élnek tulajdonképpen ezek az emberek. Minek irnak könyvet, hogyha semmi szokatlant nem akarnak mondani? Valóban furcsa...

— Sok mindent lehetne erről beszélni, — szakította félbe a beszédet Szergejevics Hippolit.

— Nos, hát beszéljen. Persze ellent fog mondani nekem.

— Szivesen. Mindenekelőtt, mely orosz írókat olvata?

— Soktól olvastam... De legtöbbször egyformák valamennyien. Itt van például Szalasz, ez a franciákat utánozza, de rosszul. Különbözik van orosz hőse is és tud is, róluik érdekesen írni. Olvastam mások műveit is; Mordovzev, Markevics, Pazuchin könyveit, lássa, már a nevük is olyan, hogy okosat nem írhatnak... Olvasott már ezektől? Es olvasta-e Fortune de Boisgobey könyvét? Vagy Ponson du Terrail, Paul Gussset, Pierre Zaconné, Dumas, Gaboriau, Born műveit? Milyen csodaszépben irnak ezek, istenem! Es még egyet! A regényben a gonoszok legjobban tetszenek nekem, akik hálót vetnek másokra, akik gyilkolnak, mérgeznek... ezek erősek, okosak... Ha végül elfogják őket, dűbhe jövök, sőt sírok is. Mindenki gyűlöli a gonoszt, mindenki ellene van, — egyedül harcol valamennyi ellen! Ez az van a hős! A többiek, az erkölcsesek kiállhatatlanok, ha győznek... Egyáltalában, be kell valanom, az emberek csak addig tetszenek nekem, amíg erősen törekcsenek valamire, valamely cél felé rohannak, valamit keresnek, fáradoznak...

tesznek nemes emberré. A címer, mely külön lapon van s az oklevélre nincs reá rajzolva, két mezőre osztott paizs. A bal mező piros s benne egy szablyát tartó kar van, — a jobb — kék mezőben pedig lant. A paizs felett ugyancsak szablyát tartó kar látható. Az érdekes okmány, amelyet megtalálój a történelmi társaságnak szándékozik bemutatni, irodalomtörténeti szempontból nagyon becses.

† **Áfrika-utazók.** Neumann Oszkár és b. Erlanger Károly Afrika éjszakai részének eddig a tudományra nézve teljesen ismeretlen területeit utazták be. Neumann egyik honfitársának, egy berlini újság levelezőjének a következőket meséli el:

— Utazásunk célja és eredménye nem szorítkozik pusztán zoológiai és ornithológiai kutatásokra. Első sorban és különösen olyan országokon vonultunk keresztül, melyekre eddig nem lépett még európai kutató. Kartográfiai felvételeink belső Afrika földalulakulásainak ismeretét jelentékenyen gyarapítani fogják. Ha utnak indított gyűjteményeink szerencsésen megérkeznek Európába, akkor a mi expediciónk földrajzi, állat- és növénytani, geológiai és ethnográfiai tekintetben alapvetője lesz a további nyomozásoknak.

A Gelo mentében csak négy-öt kilométernyire haladtunk naponta az őserdőségekből, melyeken ez a lassu felolvasó folyam keresztülvezet. Tapesztalásaink szerint a Gimirrák függő és teljesen alárendelt viszonyban vannak az abessziniaiakkal szemben, ellenben szomszédjaik, a benisók és sékók egészen függetlenek. Erdőkben, tisztásokon élnek és tengerivel táplálkoznak. Erőteljes emberek, akiknek nyelve eltér a többi, általam ismert afrikai nyelvektől. Homlokuk egyenes, függélyes vonalakban tetoválva van; az orrtól a halántékig fölfelé szorítják arobőrüket, ami olyképpen változtatja meg az arckifejezést, mintha szarvakkal volnának ellátva. Határozottan veszedelmes törzs, embereimet nem volt szabad egyenként magukra hagynom, mert különben a sékók nyársakkal támadták volna meg az egyedül barangolt. Ellenben gyáván visszahúzódnak, ha többen közelednek feléjük. A csendes folyam mentén eljutottam a masangók közé is, akik teljesen ugy élnek, mint az erdők vademberei. Nem foglalkoznak földműveléssel, nincsenek barmaik, fegyverzetük nagyon is kezdetleges. Hálókkal, csapdákkal fogdosák meg az erdők vadait és az így megfogott állatok husával táplálkoznak.

Kiérve az őserdőkben, rendkívül veszélyessé lett az utazás. Természetes vezetők, a Gelo folyó itt szézagazik és többször megessét, hogy oly iszapos területre jutottunk, mely elnyeléssel fenyegetett. Hogy az iszapba süllyedés veszélyétől megmenekülünk, gyakran kellett visszatérnünk és a folyam valamely másik ágazata mellett próbáltunk szerencsét, vagyis annak partjai mellett folytattuk az utazást. Itteni barangolásainkban jambókra akadunk,

Mihelyt a céljukat elérték, nem érdekesek már s közönségesek...

Izgatottan és némi büszkeséggel Varenka lassan ment Szergejevics Hippolit mellett, fölvetette a fejét, a szeme villogott.

Szergejevics Hippolit Varenka arcára nézett, idegesen pödörte a selymes bajuszát és gondolkodott, miképp lehetne ezt a homályt eltüntetni a leány agyáról. Mivel azonban a válaszára már kötelezve volt, tovább akarta hallgatni naiv és különös esacskaságait és még egy pillantást akart izgatott és őszintén megnyilatkozó lelkületébe vetni. Soha sem hallott még effajta beszédet; torzított volt minden mondása s mégis harmóniában volt vad szépségével. Világos logikájú ember volt Szergejevics Hippolit s a maga fajta emberekkel jól vitatkozott. De hogy beszéljen ezzel a leánnyal? Mit mondjon neki, hogy helyes irányba terelje a gondolkodását és megneveltesse a lelkét, amelyet a regények megzavartak?

— Ah, micsoda tűzbe jöttem. Untattam, nemde?...

— Dehogyan... — Tetszik tudni, roppant mód örülök, hogy magával beszélhetek. Míg maga ide nem jött, senkim se volt, akivel így beszélhettem volna. A nővere, tudom, nem szeret és folyton megéledik miattam... Azt hiszem azért, mert pálinkát adok az édes apámnak és mert Nikont megvertem...

— Maga?! Megverte?! Hogy lehetséges ez? — kérde csodálkozva Szergejevics Hippolit.

— Egyszerűen úgy, hogy az atyus ostorával elnászpálgattam, ennyi az egész. Tetszik tudni, csépelni kellett volna, sürgős volt a dolog és Nikon úgy leitta magát, mint egy barom. Elfogott a düh! Hogy szabad neki akkor inni, amikor mindenütt dolgozni kell és vigyázni mindenre. Ezek a parasztek, ezek...

— De bocsánatot kérek, Vasziljevna Varvara, hát helyes a cselédet verni? Tisztességes eljárás ez? Gondolkozzék csak effélett. Hát a hősök, akiket olyan nagyon tisztel, megverik az alattvalóikat, a Sadi-Kokoikat?

akiket az abessziniaiak kiraboltak és akik kizárólag halászatból élnek. Gyakran válságossá lett ránk nézve a mocsaras, iszapos környék. Még az utazás legfontosabb eredménye, a gyűjtemény is veszélyben forogott nem egyszer. Gimirrából 65 tevével indultam el és az egyes terjedő marhavész következtében karavánom állatsereglete 13 tevéből, két lóból és két számbórló állott. Már-már azt hittem, hogy lehetlenné lesz a tudomány számára összegyűjtött kincseimet, — emlékelmen kívül — utazásomnak összes eredményét tovább hurocoltatni, mikor a folyam hátán: — gőzhajót pillantottam meg. Slatin basa és Blewitt Bey órnagy voltak rajta, a fasodai parancsnok. Meg volt mentve minden.

† **A Takácsok közsébergi előadása.** A Hauptmann sokat hányt-vetett darabjának mozgalmal pályafutásában talán Königsberg a legnevezetesebb állomás. Ott ugyanis igen sajátos okokból nem adhatták elő a Takácsokat, pedig ezuttal a cenzura nem tiltotta be. Hanem szövöszekek keltenek a darabhoz és ezek miatt a szövöszekek miatt maradt el az előadás. A színház kellektárában lévő szövöszekek ugyanis közvetlenül az előadás kezdete előtt vigyázatlanságból összetörték, s hogy mégse hiányozzék az színpadról, hát elfuttatták hamar valakit a szomszédban lévő gyárba, ahol készen állott százával a szövöszekek. Szép nagy épület volt a gyár, s a tulajdonos neve mellett ott pompázott a cégtáblán ez a fölírás is: udvari szállító.

A tükön ülő igazgatóhoz rémhírrrel jöttek vissza a küldöncök.

— Nem kaptunk szövöszekeket. A gyár tulajdonosa azt mondta, hogy még kétszeres ártért sem ad.

— Miért?

— Azt mondta, hogy az ő szociális elveivel ellenkezik ez a darab. Különbözik, ha ideadná a szövöszekeket, hát gyáros létére önmaga tenné lehetővé azt, hogy ma este hangosan szidják a gyárosokat...

Es ez okból nem játszhatták el a Takácsokat Königsbergben, abban a városban, ahol Kant a Józán és kritikáját megírta. Ámbátor hogy az a gyáros is a józán észével gondolkodott...

† **A kutáhiái hőség.** Nem állanak rendelkezésünkre pontos adatok a kutáhiái hőségét illetőleg, de úgy sejtjük, hogy ott az amerikai forráságnál is nagyobb a meleg. Mert csakis ilyen rettenetesen magas hőfok mellett menthető az a hir, amely onnan érkezik, s amely azt jelenti, hogy az asszonyok ott — macskabetegségbe estek. Azt ugyan mindenfelé tapasztaljuk az asszonyokon, hogy hizelgők, hogy hamisak és torokosok, mint a macskák, cicának is nevezik őket, de a macskatermészet oly teljes asszimilálását, mint a kutáhiái asszonyokon, még soha sem észleltük. Kutáhiában ugyanis valami megfoghatatlan és kideríthetetlen okból — nyivákolnak az asszonyok. Mint valami ragály,

— De még hogy! Lajos gróf egyszer a szegény Kokot úgy potoncsapta, hogy bizony isten sajnálta szegényt. Es mit tehetek velük egyebet? Szerencse, hogy meg tudom őket verni, hogy erős vagyok! Nézze, micsoda izmaim vannak!

Behajlított a karját és büszkén odatarfotta a fiatalember elé. Ez megmarkolta az izmai tájkán, megtapogatta, megnyomkotta az ujjával, de rögtön észrevette a dolog furcaságát és zavartan nézett körül. Köröskörül hallgatva álltak a fák... Altalában nem volt szegénylős az asszonyokkal szemközt, de ez a leány egyszerűségével és bizalmasságával szinte szemérmessé tette.

— Irigylésreméltó egészsége van, — szolt végre és félénken nézegette a leány kis, nap-sütötte kezét, éppen a mellén igazgatta a ruháját. — Es azt hiszem, jó szive is van! — ez a vallo-más kiszaladt az ajkán, amin ő maga is csodálkozott.

— Nem tudom — válaszolta. — Alig hiszem, nem vagyok jellemes, néha szánakozom azok fölött is, akiket nem is szeretek.

— Néha...? Hiszen ők megérdemlik a részvétet és a szánakozást.

— Miért?

— Hát nem látja, milyen szerencsétlenek. Például azok a parasztek. Milyen nehéz az életük, mennyi igaztalanságot, gondot és nyomorúságot kell elviselniük.

A tüzes meggyözöds hangján mondta ezt Szergejevics Hippolit. A leány erősen a szemébe nézett és válaszolt:

— Maga nagyon jó ember lehet, hogy így beszél. De nem ismeri a parasztekot, hiszen soha sem volt hosszabb ideig a vidéken. Való igaz, szerencsétlenek a parasztek. De ki tehet róla? Ravaszok és senki sem gátolja őket abban, hogy szerencsések legyenek.

— De még kényerük sincs elég, hogy jól lakhatnának!

(Folytatása következik.)

ugy terjedt el közöttük ez a furcsa szokás s úgy mondják, hogy valami le nem győzhető kényszerűség hatása alatt miálkolnak.

Eddig a hír. Agódná nézzük a hőmért. Ha emelkedik, megeshetik még, hogy a kútárhái asszonyok macskabetegségükben — egeret fognak...

† **Cigány népdal.** A minap közöttük József főherceg cikkét a cigányokról. Ezuttal mint műfordító emlékezzünk meg róla. Már több cigánydalt fordított le magyarra, s ezek közül való a következő közvetlen hangja dal is:

Nem ismertem az apám,
Nincs barátnak gondja rám,
Édes anyám rég meghalt,
Kedves babám rég megcsalt;
Csak te, drága hegedűm,
Kisérsz mindentűvé hűn!

Nyírfá alatt heverek,
Rám hullnak a levelek;
Madár zengi odafenn:
Milyen szép a szerelem!
Hej, de árva lelkekem!
Gyótri az emlékezet:
A szerelem nagyon szép,
De álomnál nem egyéb.

A virágot ne tépd le,
Halld, mint rebeg beszédje:
Életem egy nyár csupán,
Dér és fagy megvesz korán,
Vagyok, mint te, cigánylány!

Husz év óta nincs házam,
Hideg a tél, be fázom;
Meleg kemence körül
Csak a gazdag ember ül.
Élek, mint a kis egerek,
Itt nyaralok, ott telelek;
Éltem végén a halál
Valahol csak rám talál.

Tavasz napján majd
Kopasz fa kihajt;
Árva madár hallgat.
Mi neki a harmat,
Mi neki a liget,
Hol a patak siet,
Mi a viruló fa?
Nem bánja, mióta
Meghalt dalos párja,
Arvaságban árva.

Könnyűtől ázik az én kendőm;
Verje meg az én teremtőm,
Verje meg a lelkét annak,
Ki az oka bánatomnak!
Ki a karjaimba vágott,
Ördög vessen annak ágyat,
Tűzes legyen bőre, bele,
Kigyó, béka haljon vele!

Anyám, hájjon ne várj sirva,
Ha messzi föld temet sirba:
Az egész föld az Istené,
S egy menny borul minden föl.

† **A kényszer-tea.** A kényszer-tea intézményét nálunk is ösmerik ugyan azok, akik télen társaságokba járnak és egy délutánon három-négy szálont is keresztilutnak, de arról a kényszer-teáról, amely lord Curzont vallja a megteremtőjének, sem ő, sem mi nem hallottunk eddig. Lord Curzon alkirály Indiában, ahol az idén mesésen jó volt a teatermés. Anynyira jó, hogy feléloron szállították szét a nagyvilágba, mégis megmaradt majd a felerésze. Az alkirály jó üzletember is és fogyasztók után kutatva, pompás ötlete támadt.

— Mirevalók a benszülöttek? kérdezte önönmagától. És megfelelt rá ekképpen.

— Hogy teát igyanak!
És lord Curzon rendeletet bocsátott ki, amelylyel kötelezte a benszülötteket, hogy különbbeni büntetés terhe alatt fejenként ennyi és ennyi kiló teát vegyenek.

És a benszülöttek veszik és iszszák a kényszer-teát. Minthogy vannak néhány százezeren, hát talán elfogyasztják a megmaradt termést.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Oszták-Magyar Bank. Bécsből táviratozzák: Az Oszták-Magyar Bank főtanácsának ma Lieben Lipót helyettes alkormányzó elnöklete alatt tartott ülésében Zuck vezértitkár-helyettes beható üzleti jelentést tett, amelyet tudomásul vettek. Egyebekben kizárólag folyó ügyek kerültek elintézésre.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank részéről felkértünk annak a konstataciójára, hogy a legutóbbi közgyűlésen tárgyalt tranzakció ellen egy nagyrésztvényes és ennek megbizottai részéről illetékes hatáskörben indított akció teljesen megszünt és amaz állítólagos személyi okok, amelyek az akcióval kapcsolatba hozattak és melyekre néhány napilapban is történt célzás, egyáltalában soha senki részéről tennem forogtak.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tegnap *Mallekovits* Sándor v. b. t. t. elnöklete alatt ülést tartott, melyen egyebek közt a következő tárgyakat intézték el: A kereskedelmi miniszter megküldötte az egyesületnek az iparfelügyelők 1899. és 1900. évi együttes jelentését. A bizottság köszönetet mondott a miniszternek a jelentés megküldéséért és annak tanulmányozására felkérte *Neuschlosz* Marcel bizottsági tagot. Ezenkívül elhatározta a bizottság, hogy felír a miniszterhez az iránt, hogy a jelentést a gyárosoknak is küldje meg. A jelentések gyakorlati haszna ekkor lenne teljes, mert a gyárosoknak kellő tájékozottsága és a munkásvédelmi érdekek számára való megnyerése ez érdekek szempontjából első rangú fontosságú. E részben pedig a bizottság az iparfelügyelői jelentésektől igen nagy felvilágosító és propagatív hatást vár. A kereskedelmi miniszter megküldötte az egyesületnek véleményadás végett az építőipar szabályozásáról szóló törvénytervezetet, a bizottság, mielőtt véleményt tenne, áttette az ügyet az építőipari és ipartestületi szakosztályokhoz tárgyalás végett. Az ügy előadója *Alpár* Ignác műépítész kérte föl. Lämpabeleket és hasonló speciálításokat készítő gyár állami támogatása ügyében is felhívta a kereskedelmi miniszter az egyesületet véleményadásra. A bizottság a szakértőknek sürgős meghallgatását rendelte el. A budapesti lakatos ipartestület felszólalt a miatt, hogy egy helybeli cég a háztulajdonosoknak ajánlatot tett az összes javítási és karbantartási munkáknak átalányért való elvégzésére. A testület arra kéri az egyesületet, hogy igyekezzék odahatni, hogy a cég működése a lehető legszűkebb körre szoríttassék. A bizottság a felszólalást az ipartestületi szakosztályhoz tette át. Az üveg- és porcellánkereskedők országos kongresszusát előkészítő bizottság az egyesületet is meghívta a kongresszusra. A bizottság *Gelléri* Mór igazgatót és dr. *Soltész* Adolf titkárt bízta meg az egyesület képviselőlével. Ezeken kívül a bizottság több folyó ügyet intézett el.

Posta- és táviratügyek. A kereskedelmi miniszter Trencsénmegyében a kisuceajbelyi postahivatalnál táviradhivatalt létesített; Temesvármegyében a gerebenci és jassenovai postahivataloknál, valamint a károlyfalvai és ulmai posta- és távirada, illetve távbeszélő hivataloknál törvényhatósági távbeszélőközpontokat létesített a miniszter és a gerebenci és jassenovai központokat táviratok kezelésével is megbízta, a belvári posta- és táviradhivatalnál pedig 1901. július 1-től kezdve teljes nappali táviratszolgálatot rendeztetett be.

A M. Kir. Államvasutak áruforgalmáról szóló ez ideig első felévi kimutatás még mindig emelkedésről ad számot. Az összes árufeladás az idén 1,148,639 kocsis volt, a múlt év első feléhez képest 36,570 kocsival több. E forgalomnak majdnem tizedrészét *gabona* képezte, amiből 102,066 kocsival adatak tel, vagyis csaknem ugyanannyit, mint tavaly; *liszt* 50,425 kocsis volt, mintegy 3 ezerrel több a tavalyinál; *szén* 166,998 kocsis volt tavaly, az idén pedig csak 155,598, ami azonban még mindig 10—15%-kal több, mint a korábbi években. Jóval nagyobb volt az idén a fafeladás is, amely az idén 155,354 kocsis volt, míg tavaly 140,669 kocsis volt.

Iparkiállítás Kecskeméten. Cegléd, Nagy-Kőrös, Főlegyháza és Halas városok részvételével Kecskeméti iparkiallítás rendeznek, amely augusztus 11-ikétől 25-ikéig tart. A kiállításon hatszáz kiállító vesz részt.

Románia termése. A *tulnai* *észsz.* és *kir. konzul* junius hóról jelenti, hogy Romániában az őszi vetések aratása pár nap előtt megkezdett és rendkívül bő termés eredményre nyujtanak kilátást. A tavaszi vetések a megelőzőleg uralkodott szárazság következtén kissé visszamaradtak ugyan, de az időközben beállott esőzések után eléggé szép kalászosok hajtottak és már az éréshez közelednek. A kukorica, burgonya és a kerti vetemények igen szépen fejlődnek; a szőlők még eddig kifogástalanul állanak.

Gyümölcsértékesítő tanfolyam. *Darányi* Ignác földművelési miniszter gyümölcsértékesítési tanfolyamot rendeztet a Budapesti Kertészeti Tanintézetnél. A tanfolyam hatnapos lesz és augusztus 26-ikától 31-ikéig tart. A tanfolyam a gazdákkal és gyümölcstermelőkkel a gyümölcsértékesítési és földmüvelési módokat gyakorlatilag megismerteti és ezeket az ismereteket általánosítja. A tanfolyamon férfiak is, nők is résztvehetnek. A jelentkezés egyszerű levélben történik, amelyet augusztus 10-ikéig a Kertészeti Tanintézet

igazgatójához (Ménesi-ut 48. szám alá) kell beküldeni. A tanfolyam teljesen ingyenes.

A szász egyetem erdőségei. A szász egyetem július hóban tartott közgyűlése alkalmával elhatározta, hogy az ugynevezett „szász hétrák” tulajdonát képező mintegy 38.000 kat. holdnyi, a Vöröstorony-szoros környékén fekvő erdőségeket és havasi lelegeket — mely területből 28.000 kat. hold fenyeves őserdő — felmérte, megbecsülte és ipari célokra hozzáférhetővé teszi. A közgyűlés költségre 80.000 koronát szavazott meg, s egyuttal elhatározta, hogy a kormányt küldöttség útján is felkéri a hozott határozatok támogatására és szakértő közlegek kiküldésére. A küldöttség, melynek vezetője *Thalmann* Gusztáv szebenvármegyei főispán, szász comes, tagjai pedig *Brunner* Vilmos és *Pildner* országgyűlési képviselők mint a szász egyetem választott tagjai, valamint *Boek* Károly egyetemi titkár voltak, a tegnapi és mai nap folyamán tisztelgett *Szell* Kálmán miniszterelnöknek mint belügyminiszternél, *Szell* Ignác belügyi államtitkárnál, *Gózon* László belügyminiszteri osztálytanácsos előadónál, nemeskéri *Kiss* Pál államtitkárnál, aki a küldöttséget a szabadságon levő *Darányi* miniszter helyett fogadta, és *Horváth* Sándor miniszteri tanácsosnál, a hozott határozatok támogatását és mielőbbi jóváhagyását kérte. Ugy a miniszterelnök, mint a többi urak a küldöttséget a legnagyobb előzékenységgel fogadták és biztosították a kérdéses ügy gyors és jóakaratu elintézéséről. Ha sikerülne a hétrákknak eddig ki nem használható őserdőt megfelelő felmérés és berendezés által ipari célokra feltárni és használhatóvá tenni — az ujonnan épült nagyszében-vöröstorony-romániai vasut által ez a cél most könnyebben elérhető — akkor a szász egyetem eddig is tekintélyes vagyona, melyből jelenleg is évenként csaknem egy negyedmillió fordítatik kizárólag kulturális célokra, tetemesen gyarapodni fog, miáltal a szász nemzeti egyetem egyedüli hivatásának és feladatának — a volt Királyi-föld lakosságának kulturális intézményeit vallás- és nyelvi különbség nélkül támogatni — még jobban megfelelhet, mint eddig.

Pestis ellenes intézkedések a vasuton. A Magyar Államvasutak igazgatójának értesítése szerint a bolgár egészségügyi tanács a Konstantinápolyból jövő utasokra nézve Hebitschewo állomáson e hónap 6-án elrendelt 11 napi vesztégzár 22-ikétől kezdve 7 napra leszállította. A vesztégzár és a podgyász fertőtlenítésére vonatkozó eddigi intézkedések azonban továbbra is érvényben maradnak.

Fillokszéra. *Keszthelyről* írják: A keszthelyi járásban, különösen a balatonparti szőlőkben újból pusztít a fillokszéra. A gazdák e miatt nagyon el vannak keseredve, lassankint elvesztik reményüket, hogy a szőlőültetvények itt újból megteremtsek. Baj az is, hogy nem bíznak a szénkéneg hatásában és nem használják.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 3%-os nyermény-kötvényeinek 1901. július 25-én történt huszonhétedik kisorsolása alkalmával a következő kötvények huzattak ki: *Nyerményhuzás:* Sorozat 1137, szám 13 10nyermény 200,000 korona, sorozat 3287 szám 63 nyermény 5000 korona, sorozat 2882 szám 24 nyermény 2000 korona, sorozat 1534 szám 9 nyermény 2000 korona, sorozat 2906 szám 57 nyermény 2000 korona, sorozat 1139 szám 8 nyermény 400 korona, sorozat 2573 szám 9 nyermény 400 korona, sorozat 266 szám 57 nyermény 400 korona, sorozat 2634 szám 26 nyermény 400 korona, sorozat 2088 szám 29 nyermény 400 korona, sorozat 2727 szám 49 nyermény 400 korona, sorozat 3223 szám 37 nyermény 400 korona, sorozat 339 szám 70 nyermény 400 korona, sorozat 3216 szám 44 nyermény 400 korona, sorozat 2368 szám 20 nyermény 400 korona, sorozat 170 szám 18 nyermény 400 korona, sorozat 1782 szám 59 nyermény 400 korona, sorozat 2422 szám 21 nyermény 400 korona, sorozat 399 szám 4 nyermény 400 korona, sorozat 1336 szám 10 nyermény 400 korona. A 220 koronás díjak huzása: (Dij 20 korona.) Sorozat 2314 szám 1—100.

Vasutak bevétel. A Déli Vasut bevételé július kétharmadában 2,927,920 (— 139,129), az Osztrák-Magyar Államvasuté 1,709,207 (— 32,958) koronával volt.

Vásárcsarnok. (*Vámos* és *Bruszt* hatósági közevitők üzleti jelentése). A forgalomnak a nyári idény alatti életszerűsége ma is tapasztalható volt üzletünk menetében. Egyedül a gyümölcsfélékben és vajban volt élénkebb az üzlet, a többi cikkeken azonban el voltak hanyagolva. A vaj kereslete jelentékenyen javult s így ára is emelkedett. Elsőrendű teavaját ma 2.—2.20 koronával, középvaját 1.50—1.70 koronával értékesítettük. Tehénturó 10—20 fillérral, lipiai juh-turó 80—88 fillérral kelt. Ajánljuk a jó minőségű vaj beküldését. Gyümölcsökből kajsziar barackot még nagy mennyiségben szállítanak s métermázsáját minőség szerint ma 20—24 koronával adtuk el. Őszi barack kilóját 50—70 fillérral, apróbb szeműt 30—40 fillérral helyeztünk el. Dinnye nagy mennyiségben, vagontelekekben kerül piacra s paraszt árut 16—18 koronával értékesítettünk ma 100 darabonként. Turkesztán dinnye kilója 1.—1.20 koronával kelt. Tojással még gyengén megy, kisebb tojelek ládánként 50—63 koronával kerültek eladásra.

198.60. Osztrák-magyar államvasút 136.— Déli vasút 22 —. Eszaknyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegyek készpénz 216.— Buschtiehradi —. Orosz bankjegyek —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, július 25. (Zárlat.) 4²⁰/₁₀₀-os ezüstjárdék 98.80. 1860. sorsjegy 140.— Déli vasút 21.75 4⁰/₁₀₀-os osztrák aranyjárdék 100.95. Osztrák hitelrészvény 198.65. Osztrák-magyar államvasút 136.— Olasz járdék 97.— 4⁰/₁₀₀-os Magyar aranyjárdék 100.— Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, július 25. (Zárlat.) 4²⁰/₁₀₀-os papírjárdék 99.05. 4⁰/₁₀₀-os osztrák aranyjárdék 100.95. Magyar koronajárdék 98.85. Osztrák-magyar bank 117.40. Déli vasút 22.10. Elbavölgyi vasút 122.— Londoni váltóár 204.05. Bécsi bankjegyek 112.20. Villamos részvény —. 3⁰/₁₀₀-os magyar aranykölcsön 83.— 4²⁰/₁₀₀-os ezüstjárdék —. 4⁰/₁₀₀-os magyar aranyjárdék 99.90. Osztrák hitelrészvény 198.90. Osztrák-magyar államvasút 136.30. Eszaknyugati vasút 118.50. Bécsi váltóár 880.83. Párisi váltóár 810.83. Unio bank —. Alphei bányarészvény 212.— Az irányzat gyenge.

Frankfurt, július 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januára. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 198.50 Német bank 160.50. Discont —. Berlini kereskedelmi bank —. Geisenkircheni —. Harpeni —. Laura-kőb —. Olasz járdák —.

Páris, július 25. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. 4⁰/₁₀₀-os osztrák aranyjárdék 101.45. Osztrák Länderbank —. 3⁰/₁₀₀-os francia járdék 100.62. Ottomanbank 528.— 3¹/₂-os francia járdék 101.90. Alphei bányarészvény —. Déli vasút 111.— 4⁰/₁₀₀-os magyar aranyjárdék 101.— Párisi bankrészvény 1035.— Olasz járdék 99.65. Francia törleszt. járdék —. Osztrák földhitelintézet részvény —. Török dohányrészvény 309.— Az irányzat javult.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 25. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hízott sertések ára:* L. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 78—80 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 84—86 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 85—86 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 85—86 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 85—86 fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 84—85 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 85—86 fillérig.

Sertéslelészám 1901. július 23. napján volt készlet 48.568 darab. — 1901. július 24. napján lebajeltott 587 darab. 1901. július 24. napján elszállított 256 darab. 1901. július 25. napjára maradt készletben 49.899 darab.

Napirend.

Naptár. Péntek, július 26. — Római katolikus: Anna asszony. — Protestáns: Anna. — Görög-orosz: (július 13.) Szab. Istv. — Zsidó: Ab. 10. — Nap kél: 4 óra 15 percor. — Nyugszik 7 óra 24 percor. — Hold kél: délután 2 óra 22 percor. — Nyugszik: délelőtt.

A kereskedelmi miniszter nem fogad.

Nemzeti Múzeum. Régiségről nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tarai 1 korona belépődíj mellett tekintethetők meg.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7-ig Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában d. e. 9—1-ig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Teknológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1-ig.

Műgyógyászati Múzeum (Korepesi-ut. 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A földtani intézet múzeuma zárva.

Közlekedési Múzeum délelőtt 11 órától 12-ig és délután 3—5-ig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva d. e. 10—12-ig.

Múzeum könyvtár zárva.

Akadémiái könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ársütéseket is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 25. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Hrusicz György varasdi pénzügyi segédtitkár ugyanoda pénzügyi titkárrá, Pintar Károly zágrábi pénzügyi fogalmazót a vukovári pénzügyigazgatóság pénzügyi segédtitkárrá, Cik József zágrábi pénzügyi számvevőnő a varasdi pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazóvá, Soós Géza budapesti pénzügyi segédtitkár és kat. helysz. becsőbiztos pénzügyi titkárrá és kat. helysz. becsőbiztosá, Girnth József m. kir. fővámbírvai tisztet a IX. fiz. osztályba 3 fokozatába m. kir. fővámbírvai ellenőrré a soproni, Müllner Lajos fővámbírvai ellenőrt pedig a X. fiz. osztályban már eddig is birt. ranghelyének érintetlenül hagyásával m. kir. fővámbírvai tiszté a temesvári m. kir. fővámbírvaihoz, a nagyszabasi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősehez Jacsó Imre dévai pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtiszté ideiglenes minőségben, Fodor Ferenc, Benkő Andor, Szennik Zsigmond, Rogyák Ernő és Herzog Géza díjtalan pénzügyi számgyakornokokat s Varga Gyula számvevőse díjmentes segélydjás m. kir. pénzügyi számgyakornokokká a pénzügyminiszteri, Deutsch Emil buszvári lakost díjtalan m. kir. pénzügyi számgyakornokká a központi díj- és illetékkiszabási hivatal m. kir. számvevősehez; a belügyminiszter a székesszabasi m. kir. államrendőrséghez Somlyai Desző győrnokot irnokká, dr. hillbi Gál László műegyetemi napidíjas, budapesti lakost segélydjás győrnokká, a szegedi pénzügyi igazgatóságnál Magyar József szegedi pénzügyigazgatósági díjmentes a szegedi kir. adóhivatalhoz díjtalan győrnokká nevezte ki; az igazságügyminiszter a nezsideri kir. járásbírósnál ideiglenes minőségben

alkalmazott dr. Eisler Mihály aljegyzőt ebben az állásában végleg megerősítette, dr. Szabó Lajos fehértemplomi kir. törvényszéki albíró a varsoeci kir. járásbírósnál mint végleges székhelyre rendelt ki.

Pályázatok. Számgyakornoki állásra a dévai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; — III. oszt. hivatalsszolgái állásra a panosvai törvényszéknél augusztus 31-ig; — III. oszt. hivatalsszolgái állásra az orosházi járásbírósnál szeptember 5-ig; — albíró állásra a kesztvegyi járásbírósnál 2 hét alatt; — pénzügyi titkári, esetleg segédtitkári állásra a soproni pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; — számgyakornoki állásra a szolnoki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősegnél 2 hét alatt; — albíró állásra az ipolyvári járásbírósnál 2 hét alatt; — albíró állásra a vasvári járásbírósnál 2 hét alatt; — tki általalóit díjmentes állásra a korponai járásbírósnál 2 hét alatt; — albíró állásra a bajai járásbírósnál 2 hét alatt; — vámgyakornoki állásra a pozsonyi fővámbírvainál 3 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, július 25.

Az alacsony nyomás terjeszkedett és a maximumokat a kontinens délnyugati és északkeleti széleire szorította vissza. A minimum a La Manche-csatorna környékét borítja. Az idő Észak-Oroszország kivételével — ahol derült és száraz — európszerte változókéony, esős illetve zivataros volt.

A hőmérséklet eloszlása lényegében változatlan. Nálunk Erdély és a tengerpart kivételével országszerte zivatarok voltak, többnyire igen jelentékeny erővel és eltvéte jégveréssel. A zivatarok a levegőt kissé lehűtöttek.

Küldetés: Változókéony és sok helyütt zivataros idő várható a hőmérséklet jelentékeny változása nélkül.

Vizállás.

	Jul. 24. 25. mérés	Jul. 24. 25. mérés
Inn	Schrding 2 35 1.95	Tisza M-Sziget 0.47 0.50
Duna	Pessau 3.10 2.01	Tokajháza 0.25 0.—
	Lás 0.30 0.37	V-Nagyanya 0.22 0.29
	Bács 0.43 0.45	Tokaj 0.52 0.64
	Pozsony 1 58 1.02	Tisza-Püred 0.68 0.85
	Komárom 2.15 2.16	Szolnok 0.40 0.46
	Budapest 1.82 1.54	Csongrád 1.51 1.88
	Páls 1.30 1.34	Szeged 0.74 0.71
	Mohács 2 16 2.21	Török-Becse 1.28 1.82
	Gombos 2 83 0.—	Titell 2 86 2.44
	Ujvidék 2.24 2 85	Ónodva Barta 0.38 0.40
	Pancsova 1.82 1.48	Topolya Hoór 1.02 1.04
	Orsova 2.47 2 89	Bodrog Zemplén 0.40 0.38
Morva	Magyarfalva 0 87 0.25	Sajo Zeleza 1.66 1.65
Vág	Zelina 0.42 0.40	Hornád H-Németi 0.20 0.29
	Trenčőn 0 34 0.27	Margita 0.25 0.14
	Szered 0.20 0.24	B-Ujfalva 0.33 0.34
Rába	Sz-Göthárd 6— 0.14	Kőrös Csusza 0.— 0.—
	Sárvar 0 08 0.02	N-Várad 0.68 0.05
	Győr 1.00 1.82	Bélabánya 0.— 0.—
Dráva	Pettau 0.— 1.35	Tenke 0.04 0.64
	Fakany 0.— 0.—	Gurshon 1.02 1.04
	Burca 0.78 0.—	Borosjenő 0.10 0.4
	Észék 1.73 0.—	Békes 0.36 0.46
Mura	M-Szerdah 0.06 0.—	Gyoma 0.52 0.64
Száva	Zágráb 0.52 0.—	Gy-Fehérvár 0.82 1.02
	Sziszek 0.20 0.40	Bonyhád 0.22 0.25
	Mitrovica 1.91 2.02	Soborsin 0.— 0.—
Szamos	Dez 0.66 0.64	Arad 0.30 0.00
	Szatmár 0.98 1.21	Makó 1.72 1.89
Kraszna	N-Majfőny 6.— 0.—	K-Köszdly 0.84 0.66
Latorca	Munkács 6.— 0.—	Riksdó 0.81 0.84
Laborca	Homonna 0.05 0.10	Temesvár 0.— 0.—
Ug	Ungvár 0.10 0.—	Becskerek 0.18 0.20

PRÓBA SZERENCSEI!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelése elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőim jószágáról, mely ha nem felel meg, a pénz haladéktalanul visszaadom.

Minden cipőért egy évi jótéltást vállalok, ha az általam fölállított „Guzi” kenőccsel, melyet ingyen adok, bekenti. Mertének elegendő egy papírlapon harisnyában a lábát rajza. **Kérje képes árjegyzékem ingyen.**

Férfi s ma vixcipő 3.— Nő zerge cuogos vagy Férfi elegans vix fűzős 3.20 fűzős 3.— Sarga bagaria fűzős 3.50 Angol box calw. bőr v. Boxcalw. bőr v. szalonlakk, elegans, fűzős 4.— szalonlakk fűzős vagy gombos 3.50

Agulár Dávid fia, Deák-tér 6. szám.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles köszönetnyilvánítás ezen negyedszázad óta fenálló rendelő-intézetet a legmelegebben ajánljuk.

Readelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az énfertőzöttes utó-baját, az elgyöngyölt fertőzöt, magzati seket, a vesekővesekőzést, nőknél a hólyagfolyást, barmeny-nyitro idültöket is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanosság egyik főbetegsége és borbötegeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alapsan.

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudós, volt oszár. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 6 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolunk és gyógyaszerrel is gondoskodva lesz.

Műkönek külön váróterem.

Ugyanok megjelent és a szerzőnél, DR. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPZSÉRÜ UTJUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelen) a neml betegségek és ezek beszedő gyógykezeléséhez olmo könyv, volt ára 2 Ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 Ft beklódozás melletti barmenyre vagy 90 kr. utánvét mellett.

Most jelent meg! Második kiadás.

Széchy Mária

Történelmi szimű 3 felvonásban

IRTA: **DÓCZI LAJOS**

Ára fűzve 4 kor. 50 fill., diszkötésben, aranymetázzsal 7 kor. 50 fill.

Széchy Mária új kiadása harmadik kötete Dóczy munkái első végleges kiadásának, a melyből eddig megjelent:

I. köt. CSÖK. Fűzve . . . . . 4 kor. — f. diszkötésben . . . . . 7 — —

II. „ FAUST Goethe tragédiája. Fűzve 6 — — — diszkötésben . . . . . 9 — —

III. „ SZÉCHY MÁRIA. Fűzve . . . . . 4 — 50 diszkötésben . . . . . 7 — 50

— Az új végleges kiadás kis nyolcadrészt alakban finom velin-papíron modern metszésű antik betűkkel, fekete-kék nyomásban, értékes stíluszerű kiállításban jelenik meg.

— Könyvelődvők és anatórok számára korlátolt számú példány eredeti papírra nyomva is kapható. Kötelenkét fűzve 20 korona.

— Minden egyes kötete valótí remeke a magyar nyomda és könyvkötő iparnak. Dóczy többi munkája szintén kapható diszkötésben:

BESZÉLYEK ÉS VÁZLATOK 6.— kor. CARMELA . . . . . 6.40 VEGYES PAROK . . . . . 6.— UTOLSÓ SZERLEM . . . . . 6.40 KOLLTÉMENVEI . . . . . 6.40 ELLINOR KIRALYLEÁNY . . . . . 5.—

A kilencz kötet diszkötésben havi részletfizetésre is szállítatik. A 60 korona teljes ár havi 4 kor. részletkésben törleszthető.

..... Megrendelhető .....

LAMPÉL R. (WODIANER F. és FIAI) os. és kir. udv. könyvkereskedésben Budapest, Andrássy-ut 21. sz. Kapható minden könyvkereskedésben.

Dreyfus Alfréd

Öt év életéből

(Szenvedéseim az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése alapján.)

Második teljes kiadás.

Képekkel 230 oldalnyi tartalommal 60 kr.

Beküldés az előzőbe barmenyre, ha azonban utánvétet kívánunk 20-kr-ral drágább.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII., József-körút 18.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bújakoros sebeket, sphilit, ennek következménye t, macacs bérbajokat és az énfertőzöttes általán idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregböt egyéneknél.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerök.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).

Begydrat a ítesésnél. Külön váróterem

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

